

ანგარიში საქართველოში საბანკო დანებარების შესახებ 2019

ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ 2019

საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია

დონორების კოორდინაციის სამმართველო
0114, თბილისი, საქართველო, ინგოროყვას 7
ტელ: (+995 32) 299 09 00
dca@gov.ge
www.eaims.ge
www.gov.ge

ეს ანგარიში შექმნილია ევროკავშირის მხარდაჭერით. „საჯარო მმართველობის რეფორმის მხარდაჭერა საქართველოში“ პროექტის ფარგლებში. მის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია და იგი შესაძლოა არ ასახავდეს ევროკავშირის შეხედულებებს.

სარჩევი

დიაგრამების ჩამონათვალი	3
ცხრილების ჩამონათვალი	3
აკრონიმების სია	4
პრემიერ-მინისტრის წინასიტყვაობა	5
შეჯამება	7
შესავალი – მიზანი და მეთოდოლოგია	9
დონორების კოორდინაციის სისტემა.....	11
საერთაშორისო დახმარება	13
წლიური დახმარება – 2019	16
თავი 2: დახმარება თემატური მიმართულებების მიხედვით	17
ეკონომიკური ზრდა	18
საგარეო დახმარება:.....	19
ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება.....	20
საგარეო დახმარება:	21
სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება.....	22
საგარეო დახმარება:.....	23
დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება	24
საგარეო დახმარება:.....	25
თავი 3: 2015-2019 წლების შედარება.....	28
დანართი 1.	31
დანართი 2.	32

დიაგრამების ჩამონათვალი

დიაგრამა 1. დახმარების მოცულობა 2015-2019 წლებში.....	7
დიაგრამა 2. განვითარების ოფიციალური დახმარების წილი დახმარების ტიპების მიხედვით.....	8
დიაგრამა 3 დახმარების ტიპები მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორების მიხედვით	8
დიაგრამა 4 ათი უმსხვილესი დონორი დახმარების ტიპის მიხედვით (ძველი ტიპოლოგია)	11
დიაგრამა 5 ათი უმსხვილესი დონორი დახმარების ტიპის მიხედვით (ახალი ტიპოლოგია).....	12
დიაგრამა 6 მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორების მიერ გაწეული მიმდინარე კუმულაციური დახმარების მთლიანი მოცულობა	14
დიაგრამა 7 უდიდესი გამსესხებლები 31.12.2019 -ის მდგომარეობით (კაპიტალი, ათასობით აშშ დოლარში)	14
დიაგრამა 8 დახმარების ნაკადების თემატური განაწილება.....	15
დიაგრამა 9 2019 წლის ხუთი უმსხვილესი დონორი	16
დიაგრამა 10 მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორების მიერ გაწეული დახმარება 2019 წელს	16
დიაგრამა 11 2019 წლის წლიური დახმარება ტიპების მიხედვით.....	17
დიაგრამა 12 მიმდინარე კუმულაციური დახმარება მოცულობის.....	19
დიაგრამა 13 ეკონომიკური ზრდის უმსხვილესი დონორები დახმარების მოცულობის მიხედვით 20	
დიაგრამა 14 დახმარების წილი ქვესექტორების მიხედვით (ზუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება)	21
დიაგრამა 15. უმსხვილესი დონორები.....	22
დიაგრამა 16 უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით (ადამიანური კაპიტალი და სოციალური კეთილდღეობა).....	23
დიაგრამა 17 დახმარების წილი განათლებაში (ადამიანური კაპიტალის განვითარება)	24
დიაგრამა 18 უმსხვილესი დონორები (დემოკრატიული მმართველობა და კანონის უზენაესობა) ..	25
დიაგრამა 19 განვითარების ოფიციალური დახმარება 2015-2019 წლებში	28
დიაგრამა 20 უმსხვილესი მრავალმხრივი დონორები მოცულობის მიხედვით (2015-2019)	28
დიაგრამა 21 უმსხვილესი ორმხრივი დონორები მოცულობის მიხედვით (2015-2019).....	29
დიაგრამა 22 ხუთი უდიდესი დონორი (2015-2019).....	29
დიაგრამა 23 დახმარების ტიპები (2015-2019)	30
დიაგრამა 24 დახმარება თემატური მიმართულების მიხედვით (2015-2019).....	30

ცხრილების ჩამონათვალი

ცხრილი 1. 2019 წლის ათი უმსხვილესი დონორი დახმარების მოცულობის მიხედვით	13
ცხრილი 2 ორმხრივი დონორები, რომლებიც დაფინანსებას მხოლოდ გრანტების ან ტექნიკური დახმარების სახით გასცემენ (ლარში).....	15
ცხრილი 3 დახმარების სახეობა (ლარში).....	15
ცხრილი 4 ფინანსური ალოკაციების შედარება	17
ცხრილი 5 დაფინანსება ქვესექტორების მიხედვით.....	23
ცხრილი 6 დახმარება ქვესექტორების მიხედვით (დემოკრატიული მმართველობა და კანონის უზენაესობა)	26
ცხრილი 7 დახმარება სხვა სექტორებში.....	27
ცხრილი 8 ზრდის ყველაზე მაღალი მაჩვენებლები 2019 წელს (ლარში).....	30

აკრონიმების სია

- AA** ასოცირების შეთანხმება
- ADA** ავსტრიის განვითარების სააგენტო
- ADB** აზიის განვითარების ბანკი
- AFD** საფრანგეთის განვითარების სააგენტო (Agence Française de Développement)
- AGWP** მთავრობის ყოველწლიური სამუშაო გეგმა
- AIIB** აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი
- AGoG** მთავრობის ადმინისტრაცია
- BAU** ბიზნესის წარმოების ჩვეული რეჟიმი
- BDD** ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები
- CoE** ევროსაბჭო
- CRS** კრედიტორების ანგარიშვალდებულების სისტემა
- CRPD** გაეროს კონვენცია შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ
- DAC** განვითარების დახმარების კომიტეტი
- DCFTA** ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცე
- DCU** დონორების კოორდინაციის სამმართველო
- eAIMS** საგარეო დახმარების ინფორმაციული მართვის სისტემა
- EBRD** ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი
- EG** ეკონომიკური ზრდა
- EIB** ევროპის საინვესტიციო ბანკი
- ENPARD** სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ევროპის სამეზობლო პროგრამა
- EU** ევროკავშირი
- Eur** ევრო
- GDP** მთლიანი შიდა პროდუქტი
- GEF** გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი
- ლ** ქართული ლარი
- GG** დემოკრატიული მმართველობა
- GHG** სათბური აირები
- GoG** საქართველოს მთავრობა
- HCD** ადამიანური კაპიტალის განვითარება
- IDA** განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია
- IFC** საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია
- IFIs** საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები
- IMF** საერთაშორისო სავალუტო ფონდი
- INDC** ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული კონტრიბუცია
- IOM** მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია
- KfW** გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკი
- LEPL** საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
- NATO** ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაცია

- NBSAP** ბიომრავალფეროვნების ეროვნული სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა
- ODA** განვითარების ოფიციალური დახმარება
- OECD** ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია
- PA** საჯარო სამსახური
- PAR** საჯარო სამსახურის რეფორმა
- PFM** საჯარო ფინანსების მართვა
- PLN** პოლონური ზლოტი
- RDP** რეგიონული განვითარების პროგრამა
- RLJ** კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება
- SDC** შვეიცარიის განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტო
- SDG** მდგრადი განვითარების მიზნები
- SEK** შვედური კრონა
- SIDA** შვედეთის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო
- SMEs** მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები
- SNR** ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება
- SWD** თანამშრომლების სამუშაო დოკუმენტი
- TA** ტექნიკური დახმარება
- TSA** მიზნობრივი სოციალური დახმარება
- UK** გაერთიანებული სამეფო
- UN** გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია
- UNDP** გაეროს განვითარების პროგრამა
- UNFAO** გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია
- UNFCCC** გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენცია
- UNFPA** გაეროს მოსახლეობის ფონდი
- UNHCR** გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარი
- UNICEF** გაეროს ბავშვთა ფონდი
- USA** ამერიკის შეერთებული შტატები
- USAID** ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტო
- USD** აშშ დოლარი
- WHO** მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაცია

პრემიერ-მინისტრის წინასიტყვაობა

2019 წლის წლიური ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ რთულ პერიოდს დაემთხვა. ბოლო წლების ბევრი ეკონომიკური თუ სოციალური მონაპოვარი პანდემიის გლობალურმა გავრცელებამ დააზიანა. ამ სირთულეების მიუხედავად, უწყევია ჩვენი მთავრობის გადაწყვეტილება, მჭიდროდ ვითანამშრომლოთ სერთაშორისო პარტნიორებთან და დავრჩეთ ევრო-ატლანტიკური კურსის ერთგული. ეს ანგარიში კიდევ ერთხელ წარმოაჩენს ამ ერთგულებას, ისევე, როგორც საქართველოს მიერ დადებულ პირობას, შეასრულოს მდგრადი განვითარების მიზნები.

საქართველო თავისუფლებას, უსაფრთხოებას, ადამიანის უფლებებსა და ეკონომიკურ განვითარებას მიიჩნევს მისი კეთილდღეობისა და ინკლუზიური განვითარების ქვაკუთხედად. 2019 წელს დასრულდა მდგრადი განვითარების მიზნების (მგმ) ნაციონალიზაციის პროცესი

და ამ ანგარიშის მომზადებისას, 2020 წლის ზაფხულში, საქართველომ მაღალი დონის პოლიტიკურ ფორუმზე მეორე ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში წარადგინა.

საქართველოს მთავრობა მუშაობს ყველა მოქალაქისთვის თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველსაყოფად, რაც მოიცავს განათლებაზე, მათ შორის, პროფესიულ განათლებაზე ხელმისაწვდომობის ზრდას, გენდერული ნიშნით ძალადობის პრევენციას და ქალთა უფლებების დაცვას, მცირე ბიზნესის ხელშეწყობას, ასევე ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების აღჭურვას შესაბამისი საშუალებებით, რომ მათ შემლონ ადგილობრივი საჭიროებების დაკმაყოფილება. მოკლედ რომ ვთქვათ, საქართველოს მტკიცედ აქვს განზრახული, “არავინ დარჩეს განვითარების მიღმა“.

საქართველომ სწრაფად და ეფექტურად უპასუხა კორონავირუსის პანდემიას. მადლობას ვუხდით ჩვენს პარტნიორებს, რომლებმაც დახმარება გაგვიწიეს და საქართველოსადმი მტკიცე სოლიდარობა გამოხატეს.

არც ერთ მთავრობას არ შეუძლია, გეგმები მარტომ შეასრულოს. ჩვენ ვეყრდნობით ჩვენი ხალხისა და პარტნიორების მხარდაჭერას. ეს ანგარიში შესანიშნავი მაგალითია, თუ რას შეიძლება მივაღწიოთ ჭეშმარიტი და თანასწორი თანამშრომლობის შედეგად.

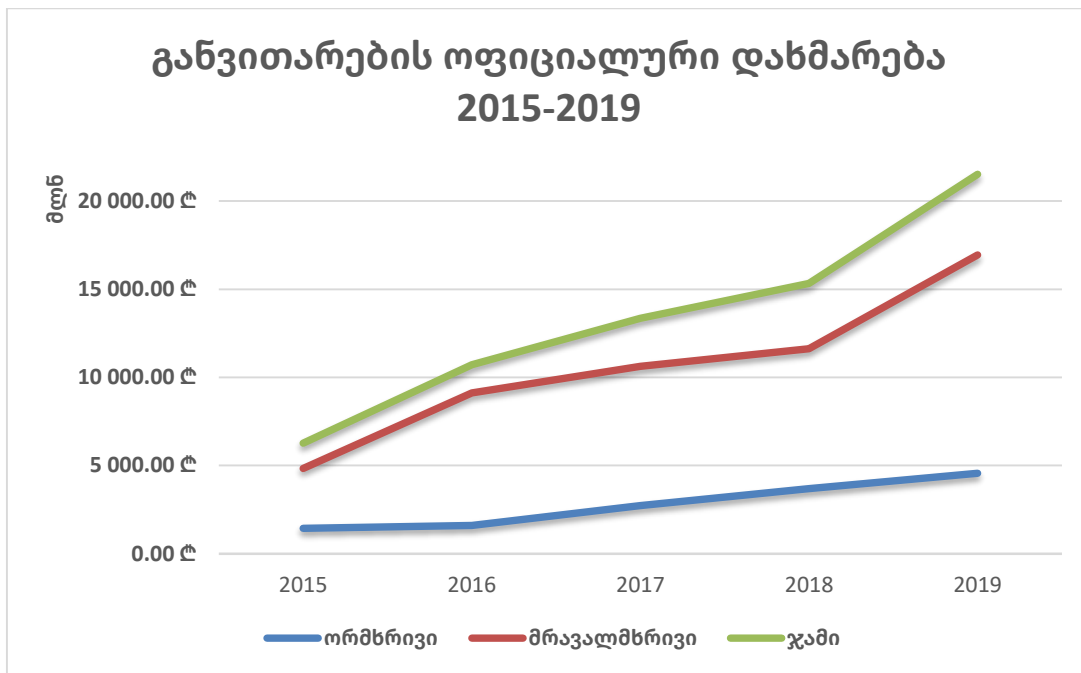
გიორგი გახარია

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი

შეჯამება

2019 წლის წლიური ანგარიში „საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ“ საერთაშორისო პარტნიორების მიერ საქართველოსთვის გაწეულ დახმარებას მიმოიხილავს. ანგარიში დახმარებას აანალიზებს ტიპებისა და თემატური მიმართულებების მიხედვით. მთლიანობაში, საქართველოსთვის გაწეული საგარეო დახმარების ტენდენციები თანხვედრაშია ქვეყნის რეფორმების პრიორიტეტებთან.

2019 წელს, საქართველოსთვის გაწეული დახმარება, ჯამურად, წინა წელთან შედარებით 40%-ით გაიზარდა და 21.5 მილიარდი ლარი შეადგინა. (იხ. დიაგრამა 1)

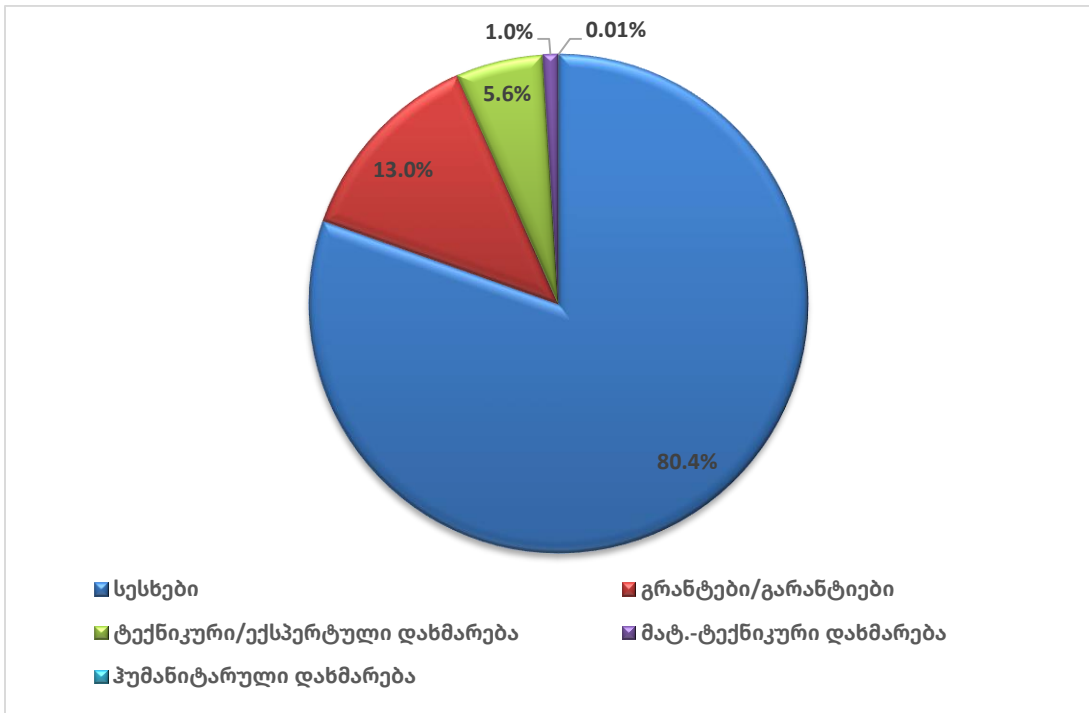
დიაგრამა 1. დახმარების მოცულობა 2015-2019 წლებში

აქვე, აღსანიშნავია რამდენიმე საკითხი:

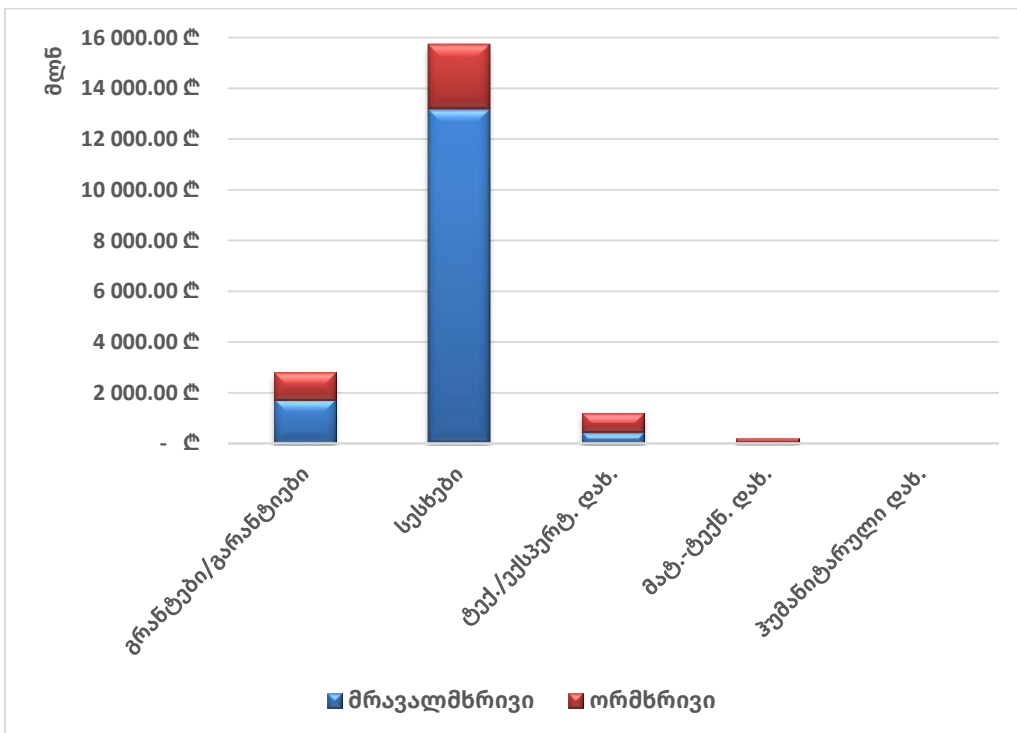
- ყველა თემატური მიმართულების დაფინანსება გაიზარდა. დაფინანსების ყველაზე მაღალი ზრდა - 75% დაფიქსირდა „ადამიანური კაპიტალის განვითარების“ ჯგუფში.
- მთლიანი დაფინანსების 80% მოდის სესხებზე, გრანტებსა და გარანტიებზე - 13%. დარჩენილი დაფინანსება გაიცა ტექნიკური დახმარების (ექსპერტები და მატერიალურ-ტექნიკური დახმარება¹) და ჰუმანიტურული დახმარების სახით.
- სესხებისა (85.3%) და გრანტების (61.8%) უმეტესი ნაწილი მოდის მრავალმხრივი დახმარების გამწვევ ინსტიტუტებზე.
- ორმხრივმა დონორებმა დაფინანსება გასწიეს გრანტების/გარანტიების ან/და ტექნიკური დახმარების ფორმით, თუმცა ზოგმა ორმხრივმა დონორმა, მაგალითად ავსტრიამ, საფრანგეთმა, გერმანიამ, იაპონიამ, ნიდერლანდებმა და აშშ-მ, სესხებიც გასცეს.

¹ ანგარიშში მატერიალურ-ტექნიკური დახმარება განისაზღვრება, როგორც დახმარება ტექნოლოგიის, კომპიუტერული პროგრამების და ტექნიკის მეშვეობით.

დიაგრამა 2. განვითარების ოფიციალური დახმარების წილი დახმარების ტიპების მიხედვით

დიაგრამა 3 დახმარების ტიპები მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორების მიხედვით

შესავალი – მიზანი და მეთოდოლოგია

ამ ანგარიშის მიზანია, წარმოადგინოს 2019 წელს საერთაშორისო პარტნიორების მიერ საქართველოსთვის გაწეული მიმდინარე კუმულაციური დახმარების სრული სურათი. ანგარიში მიმოიხილავს მთავრობის პრიორიტეტულ რეფორმებს და, პარიზის დეკლარაციის პრინციპების შესაბამისად, მიზნად ისახავს, დაუკავშიროს რეფორმები მიღებულ დახმარებას.² ანგარიში ასევე მოიცავს განახლებულ ინფორმაციას მთავრობის მიერ გაწეული სამუშაოს შესახებ მდგრადი განვითარების მიზნების შესასრულებლად.

ანგარიში ეყრდნობა e-AIMS მონაცემთა ბაზაში³ არსებულ მონაცემებს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მონაცემთა ბაზას საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის დონორთა კოორდინაციის სამმართველო მართავს. ბაზაში მოცემულია საერთაშორისო პარტნიორების მიერ ნებაყოფლობით შეტანილი მონაცემები (როგორც წესი, მომდევნო წლის მასში). 2019 წელს e-AIMS სისტემა განახლდა და გაუმჯობესდა (იხ. თავი 1). ანგარიშში ასახული ყველა ძირითადი მონაცემი საჯაროდ ხელმისაწვდომია. რეგისტრირებულ მომხმარებლებს სისტემა სთავაზობს ინსტრუმენტებს ანალიზისა და ანგარიშგებისთვის.

ეს ანგარიში მოიცავს ორმხრივი და მრავალმხრივი დახმარების გამწევი ინსტიტუტებიდან მიღებულ განვითარების ოფიციალურ დახმარებას (ODA), როგორც ორმხრივს, ასევე მრავალმხრივს, განვითარების დახმარების კომიტეტის (DAC) ტატისტიკური ანგარიშგების დირექტივების განმარტების შესაბამისად.⁴ ფინანსური მონაცემები მოიცავს 2019 წელს მიღებულ მიმდინარე კუმულაციურ განვითარების ოფიციალურ დახმარებას (ODA). ანგარიშში პირველად არის წარმოდგენილი 2019 წლის წლიური მონაცემები.

ანგარიში სამი თავისგან შედგება. პირველ თავში წარმოდგენილია ინფორმაცია დონორთა კოორდინაციის სისტემის შესახებ და მიმოიხილულია საქართველოსთვის გაწეული მიმდინარე დახმარება.

მეორე თავში გაანალიზებულია მიმდინარე რეფორმების 6 თემატური მიმართულება და უფრო დეტალურადაა აღწერილი დონორების მიერ გაწეული დახმარება. თითოეულ პრიორიტეტულ/თემატურ მიმართულებას თან ახლავს ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) ქვესექტორების ჩამონათვალი (CRS-ის ხუთციფრიანი მიზნობრივი კოდები) განვითარებაზე ორიენტირებული დახმარების სწორი კლასიფიკაციისთვის.⁵

² აღნიშნული სრულ თანხმობაშია OECD-ის მიერ გაწეულ სამუშაოსთან ახალი ღონისძიებების – მთლიანი ოფიციალური დახმარება მდგრადი განვითარების მიზნებისთვის (TOSSD) – შესამუშავებლად, რათა ხელი შეეწყოს განვითარების ოფიციალური და სრული ფინანსური მხარდაჭერის უფრო მეტ გამჭვირვალობას 2030 წლის დღის წესრიგის მხარდასაჭერად იმ რესურსების ჩათვლით, რომლებიც გამოიყო სამხრეთ-სამხრეთისა და სამკუთხა თანამშრომლობის ფარგლებში მრავალმხრივი დახმარების გამწევი ინსტიტუტებისა და ასევე ახალი და ტრადიციული დონორების მიერ. დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ: <http://oe.cd/tossd>

³ სისტემა წარმოადგენს საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის დეპარტამენტის დონორთა კოორდინაციის სამმართველოს, ფინანსთა სამინისტროს სსიპ საფინანსო-ანალიტიკური სამსახურის კვლევებისა და სისტემების ანალიზის დეპარტამენტისა და საგარეო საქმეთა სამინისტროს ევროკავშირის დახმარების კოორდინაციის დეპარტამენტის ერთობლივ პროდუქტს. დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ: www.eaims.ge

⁴ [http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DCDDAC\(2016\)3FINAL.pdf](http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DCDDAC(2016)3FINAL.pdf)

⁵ სექტორის ჩაშლა თითოეული თემატური მიმართულების მიხედვით მოცემულია 1-ელ დანართში.

აღნიშნული მიმართულებებია: ეკონომიკური ზრდა, ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება, სოციალური კეთილდღეობა, ადამიანური კაპიტალის განვითარება, დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება. ამ ანგარიშის მიზნებიდან გამომდინარე, სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება გაერთიანებულია და მათზე ანგარიშგება ერთად ხდება; იგივე ეხება დემოკრატიულ მმართველობასა და კანონის უზენაესობას და მართლმსაჯულებას. ისეთი სახის დახმარება, რომელიც ექვსიდან არც ერთ ჯგუფს არ განეკუთვნება, ანგარიშში მოხსენიებულია, როგორც „სხვა.“

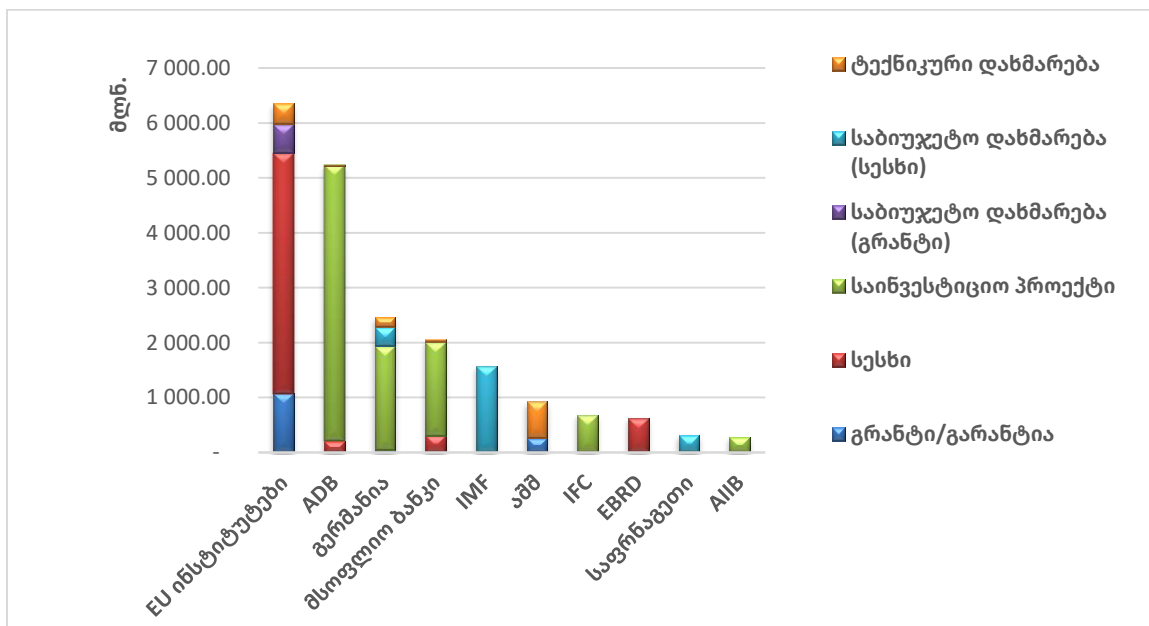
მესამე თავში შედარებულია 2015-2019 წლებში მიღებული დახმარება დონორის, ტიპის და თემატური მიმართულების მიხედვით.

თავი 1. მიმოხილვა

დონორების კოორდინაციის სისტემა

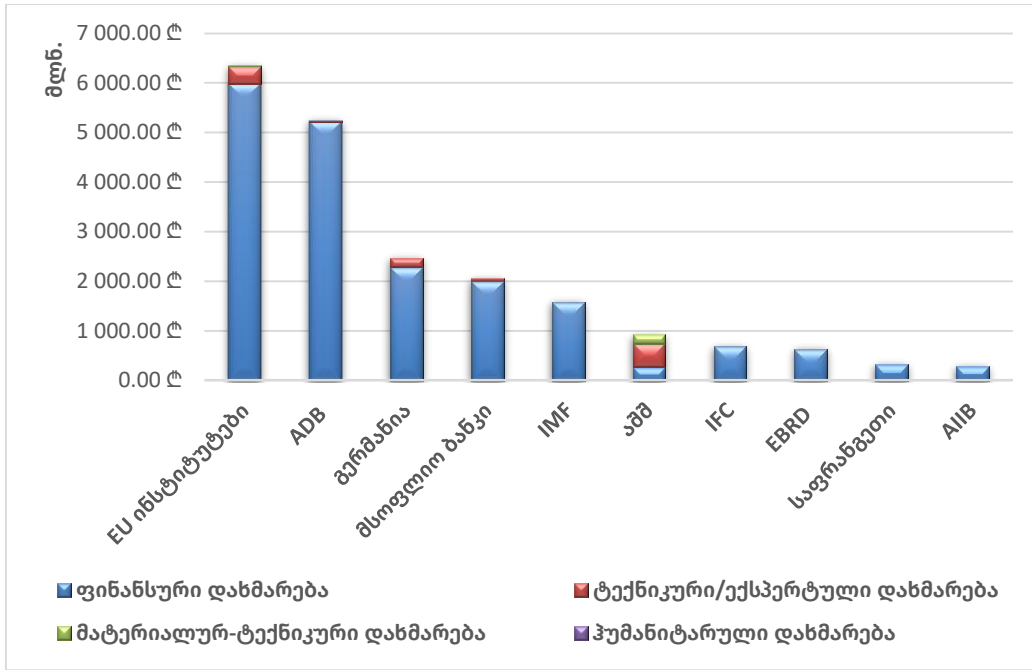
2015 წელს, საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა საგარეო დახმარების კოორდინაციის წესი⁶, რითაც შექმნა მექანიზმები და ინსტრუმენტები განვითარების ოფიციალურ დახმარებაზე (ODA) მთავრობის გავლენის გაზრდისთვის. მთავრობის მიზანია, დონორების დახმარება ეროვნულ პრიორიტეტებს შეუსაბამოს, როგორც ეს დახმარების ეფექტურობის საერთაშორისო პრინციპებითა და მდგრადი განვითარების მიზნებთან დაკავშირებული ვალდებულებებითაა გათვალისწინებული. დონორების კოორდინაციის სამმართველო (DCU), როგორც საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის დეპარტამენტის ნაწილი, განვითარებაზე მომუშავე პარტნიორებთან შეთანხმებით, მუშაობს დახმარების კოორდინაციის უფრო ეფექტური მექანიზმებისა და პროცესების დანერგვაზე. ფინანსთა სამინისტრო კოორდინაციას უწევს საგარეო ვალთან და სესხების პორტფელთან დაკავშირებულ საკითხებს.

2019 წელს, მთავრობაში შიდა და დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაციების შედეგად, დონორების კოორდინაციის სამმართველომ eAIMS-ის მონაცემთა ბაზაში ცვლილებები შეიტანა. სისტემა ახლა უფრო ეფექტიანი და ეფექტურია და მისი მოხმარების გასამარტივებლად ტრენინგი ჩატარდა დონორი ორგანიზაციების ბევრ წარმომადგენელს. მე-4 და მე-5 დიაგრამები აჩვენებს ათ უმსხვილეს დონორს ძველი და ახალი ტიპოლოგიების მიხედვით.

დიაგრამა 4 ათი უმსხვილესი დონორი დახმარების ტიპის მიხედვით (ძველი ტიპოლოგია)

⁶ მთავრობის განკარგულება №238, 2015 წლის 1 ივნისი.

დიაგრამა 5 ათი უმსხვილესი დონორი დახმარების ტიპის მიხედვით (ახალი ტიპოლოგია)

2019 წელს საქართველომ საშინაო პოლიტიკაში დანერგა 17-ვე მიზანი, 93 ამოცანა და 200 ინდიკატორი, ასევე შექმნა ინსტიტუციური სტრუქტურა, პოლიტიკის ჩარჩო და სტატისტიკური შესაძლებლობები ნაციონალიზებული მდგრადი განვითარების მიზნების განსახორციელებლად. შემუშავდა მდგრადი განვითარების მიზნების ლოკალიზაციის სამოქმედო გეგმა განხორციელების პროცესში მუნიციპალიტეტების ჩართულობისთვის. 2020 წლის იანვარში ჩატარდა დონორების კოორდინაციის ფორუმი, საქართველოს მთავრობისა და დონორი ორგანიზაციების წარმომადგენლების მონაწილეობით. ფორუმი მნიშვნელოვანი ღონისძიება იყო მდგრადი განვითარების იდეების მხარდაჭერისთვის. ფორუმის ფარგლებში განიხილეს მმრათველობასთან, ეკონომიკურ პოლიტიკასთან, რეგიონულ განვითარებასთან, ადამიანური კაპიტალის განვითარებასთან, სოციალურ კეთილდღეობასთან, გარემოს დაცვასთან, სოფლის მეურნეობასა და კონფლიქტის გადაწყვეტასთან დაკავშირებული საკითხები.

2020 წლის ივლისში საქართველოს მთავრობამ მაღალი დონის პოლიტიკურ ფორუმზე მეორე ნებაყოფლობითი ეროვნული მიმოხილვა წარადგინა. ანგარიში შემუშავდა როგორც მთავრობის შიგნით, ასევე სამოქალაქო საზოგადოების დაინტერესებულ მხარეებთან ფართო კონსულტაციების შედეგად. მასში წარმოდგენილ იქნა საქართველოს პროგრესი სამ პრიორიტეტულ სფეროში: ადამიანური კაპიტალის განვითარება და სოციალური კეთილდღეობა, ეკონომიკური ზრდა და დემოკრატიული მმართველობა. ეს თემები მდგრადი განვითარების 11 მიზანს მოიცავს, თუმცა, ანგარიშის სტატისტიკური დანართი მოიცავს 17-ვე მიზანს და მასში ასახულია როგორც საბაზისო, ასევე უკანასკნელი მონაცემები. ანგარიშში გამოყენებულია მრავალინდიკატორული კლასტერული გამოკითხვის (MICS) შედეგები, რომელიც 2019 წლის ბოლოს გამოქვეყნდა. ეს გამოკითხვა გაეროს ბავშვთა ფონდისა და გაეროს სხვა სააგენტოების მხარდაჭერით ჩატარდა და ის მოიცავდა ნაციონალიზებული მდგრადი განვითარების მიზნების ბევრი ინდიკატორის საბაზისო მაჩვენებლებს.

საერთაშორისო დახმარება

ეს ანგარიში ემსახურება დახმარების ეფექტიანობის ზრდას, სახელმწიფოს გავლენისა და შესაბამისობის დონის გაძლიერებას, ანგარიშგებისა და ეფექტიანობის გაუმჯობესებას. წინა წლების მსგავსად, ანგარიში მოამზადა დონორების კოორდინაციის სამმართველომ ევროკავშირის დელეგაციის ტექნიკური მხარდაჭერით. ანგარიში ასახავს e-AIMS სისტემაში განხორციელებულ ცვლილებებს და კვლავაც შეესაბამება OECD-ის პრინციპებს. მან მოიცვა 2019 წელს მიღებული დახმარება, თუმცა მომზადდა 2020 წელს, COVID-19-ის პანდემიის პირობებში. საქართველოსთვის COVID-თან დაკავშირებით გაწეული დახმარება შემდეგ ანგარიშში აისახება. საკმარისია იმის თქმა, რომ პანდემიამ კიდევ ერთხელ წარმოაჩინა მიმღებ მთავრობასა და დონორებს შორის კარგი კომუნიკაციისა და მჭიდრო თანამშრომლობის ღირებულება და კონკრეტულ საჭიროებებზე მორგებული დახმარების მნიშვნელობა.

2019 წელს, წინა წელთან შედარებით, განვითარების ოფიციალური დახმარება 40%-ით გაიზარდა. გაიზარდა ყველა თემატური მიმართულების დაფინანსება „სხვა დახმარების“ (ვრცლად იხილეთ მე-3 თავში) კატეგორიის გარდა. დახმარების მთლიანი ოდენობის 95.4%⁷ ათ უმსხვილეს დონორზე მოდის. როგორც ეს ნაჩვენებია 1-ელ ცხრილში, დახმარების უდიდესი ნაწილი მრავალმხრივი დახმარების გამწევ ორგანიზაციებზე მოდის.

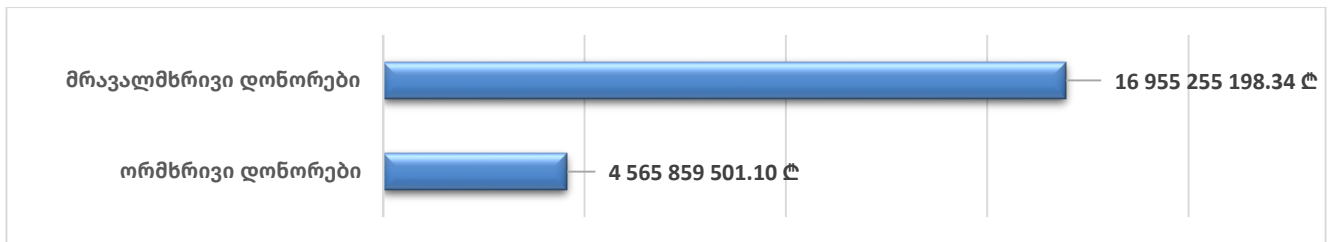
დონორი	თანხა	თანხა	წილი
ევროკავშირის ინსტიტუტები	6,358,441,558.35 ლ	2,717,321,574.01 \$	29.55%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	5,243,553,318.00 ლ	2,222,290,000.00 \$	24.36%
გერმანია	2,465,893,492.51 ლ	999,281,464.99 \$	11.46%
მსოფლიო ბანკი	2,057,158,902.86 ლ	955,445,897.80 \$	9.56%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	1,577,940,000.00 ლ	663,000,000.00 \$	7.332%
ამერიკის შეერთებული შტატები	922,469,585.60 ლ	429,770,522.25 \$	4.29%
საერთაშორისო სავაჭრო კორპორაცია (IFC)	679,728,332.00 ლ	359,200,000.00 \$	3.16%
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	627,324,590.00 ლ	272,033,374.66 \$	2.91%
საფრანგეთი	320,795,771.47 ლ	109,822,010.94 \$	1.49%
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	278,160,000.00 ლ	114,000,000.00 \$	1.29%
10 უმსხვილესი დონორის ჯამი	20,531,465,550.80 ლ	8,842,164,844.65 \$	95.4%

ცხრილი 1. 2019 წლის ათი უმსხვილესი დონორი დახმარების მოცულობის მიხედვით

ყველა წყაროდან მიღებული (OECD DAC-ის წევრები, DAC-ის არაწევრი პროვაიდერები და მრავალმხრივი დამხმარების გამწევი სააგენტოები) მიმდინარე დახმარება, ჯამურად, 21.5 მილიარდ ლარს (9.2 მილიარდ აშშ დოლარს) შეადგენს. ლარსა და აშშ დოლარს შორის გაცვლითი კურსი გამოანგარიშებულია მიმდინარე პროექტის დაწყების თარიღის მიხედვით და არა მიმდინარე გაცვლითი კურსის მიხედვით. მთლიანი დახმარების მონაცემები მიმდინარე დახმარებისთვის ანგარიშში ასახულია, როგორც მრავალწლიანი საბიუჯეტო ასიგნებების ჯამი, რომელშიც ჩანს დონორების მიერ საწყის ეტაპზე პროექტებისთვის გამოყოფილი დაფინანსების ჯამური ოდენობა.

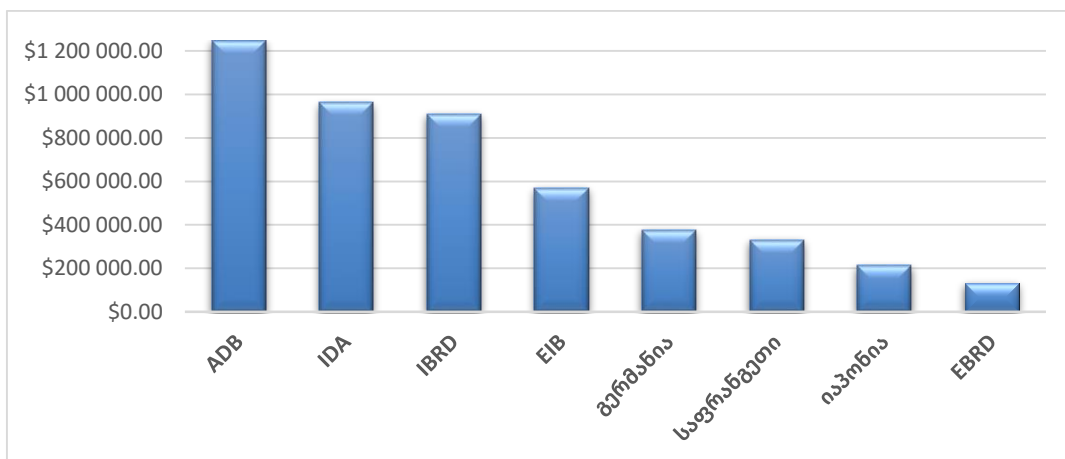
⁷ 18.9 მილიარდი ლარი მთლიანი 19.9 მილიარდი ლარიდან

საქართველოსთვის გამოყოფილი ორმხრივი ოფიციალური განვითარების დახმარების უდიდესი ნაწილი მოდის ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) წევრებზე, რომლებიც განვითარების დახმარების კომიტეტს (DAC)⁸ შეადგენენ. საქართველოსთვის გაწეული ორმხრივი დახმარების წილი განვითარებისთვის გამოყოფილი მთლიანი დახმარების 21.2%-ს შეადგენს, მრავალმხრივი დახმარების წილი კი 78.8%-ია. 2019 წელს საქართველოს უმსხვილესი ორმხრივი დონორები გერმანია, აშშ და საფრანგეთი იყვნენ. მათზე ორმხრივი დახმარების 81.2% მოდის. მრავალმხრივი დახმარების დაახლოებით 80% კი ევროკავშირის ინსტიტუტებზე⁹, აზიის განვითარების ბანკსა და მსოფლიო ბანკზე ნაწილდება.

დიაგრამა 6 მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორების მიერ გაწეული მიმდინარე კუმულაციური დახმარების მთლიანი მოცულობა

იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველომ საშუალოზე მაღალი შემოსავლის მქონე ქვეყნის სტატუსს მიაღწია¹⁰, გასაკვირი არაა, რომ ფინანსური ნაკადების უმეტესი წილი სესხებსა და საინვესტიციო პროექტებზე მოდის. მთავრობამ შეიმუშავა სამთავრობო ვალის მართვის სტრატეგია 2019-2021 წლებისთვის. 2019 წლის ბოლოსთვის მთავრობის ვალმა მშპ-ს¹¹ 39.8% შეადგინა. ქვემოთ ნაჩვენებია უმსხვილესი გამსესხებლები¹².

დიაგრამა 7 უდიდესი გამსესხებლები 31.12.2019 -ის მდგომარეობით (კაპიტალი, ათასობით აშშ დოლარში)

⁸ მიუხედავად იმისა, რომ ევროკავშირი განვითარების დახმარების კომიტეტის სრული წევრია, სტატისტიკური და ანალიტიკური მიზნებიდან გამომდინარე, განვითარების დახმარების კომიტეტის პუბლიკაციებში მას ხშირად მრავალმხრივი დახმარების გამწევ ორგანიზაციად წარმოადგენენ. ეს ანგარიშიც ასახავს ამ დიქტომიას.

⁹ ევროკავშირის დელეგაციის და ევროპის საინვესტიციო ბანკის დაფინანსება გაერთიანებულია.

ევროკავშირის განვითარების დახმარების კომიტეტის სრული წევრია და, ამ ანგარიშის მიზნებიდან გამომდინარე, წარმოდგენილია, როგორც მრავალმხრივი დახმარების გამწევი ორგანიზაცია.

¹⁰ <https://blogs.worldbank.org/opendata/new-country-classifications-income-level-2019-2020>

¹¹ საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო ანგარიში – 29.05.2020

¹² <https://mof.ge/en/5228>

ბევრი ორმხრივი დონორი დახმარების 100%-ს გრანტებისა და ტექნიკური დახმარების სახით გასცემს. ამ ტიპის დახმარებამ 0.36 მილიარდი ლარი შეადგინა, ანუ მთლიანი დახმარების 2%.

დონორი	გრანტები	ტექ./ექსპერტ. დახმარება	მატ.-ტექ. დახმარება	ჯამ. დახ.	ჯამი
შვეიცარია	101,535,788.86	330,450.00			101,866,238.86
დანია	67,529,300.00	16,776,400.00			84,305,700.00
ნორვეგია	10,502,821.94	73,402,034.06			83,904,856.00
ბრიტანეთი	3,984,027.98	40,485,108.21	319,222.60		44,788,358.79
ჩეხეთის რესპ.	15,116,845.91	4,060,916.62	2,091,898.55		21,269,661.08
პოლონეთი	5,084,433.11	2,331,899.15			7,416,332.26
თურქეთი	274,510.48	240,873.80	6,851,813.24	17,217.00	7,384,414.52
ესტონეთი	3,143,155.33	3,378,338.50	620,819.52		7,142,313.35
იტალია	437,700.00	6,060,000.00			6,497,700.00
ბულგარეთი	984,581.16	539,151.31			1,523,732.47
ლატვია		441,101.92			441,101.92
ლიეტუვა	245,796.95	192,138.00			437,934.95

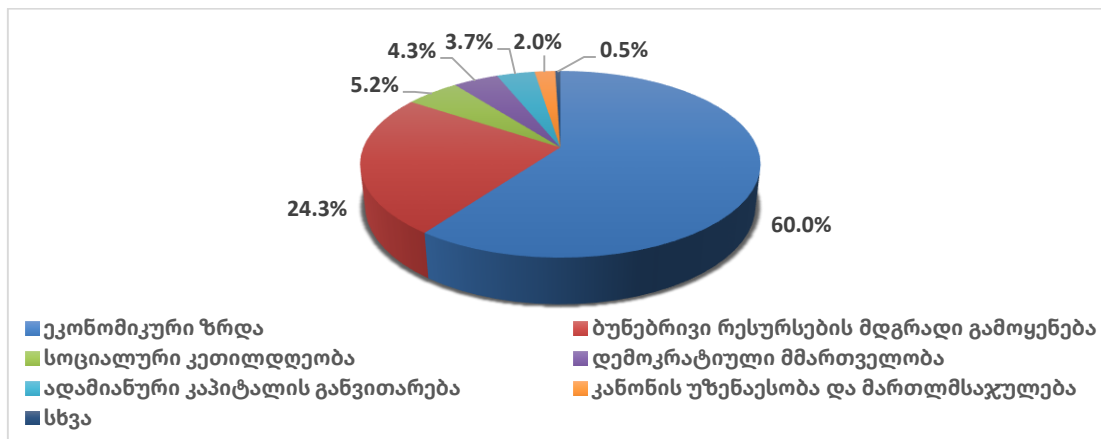
ცხრილი 2 ორმხრივი დონორები, რომლებიც დაფინანსებას მხოლოდ გრანტების ან ტექნიკური დახმარების სახით გასცემენ (ლარში)

რამდენიმე დონორი სხვადასხვა ტიპის დახმარებას სწევს, მაგალითად აშშ და შვედეთი უზრუნველყოფენ გარანტიებს. საფრანგეთმა ასევე გასწია გარკვეული ჰუმანიტარული დახმარება.

დონორი	გრანტები	სესხები	გარანტია	ტექ./ექსპერტ. დახმარება	მატ.-ტექ. დახმარება	ჯამ. დახ.	ჯამი
გერმანია	268,975,276.09	2,014,750,500.00		182,167,716.42			2,465,893,492.51
აშშ	260,422,362.98	8,465,932.77	2,693,051.44	470,800,723.80	180,087,514.61		922,469,585.60
საფრანგეთი	8,409,150.99	308,449,500.00		1,736,120.48		2,201,000.00	320,795,771.47
შვედეთი	189,555,333.20		5,800,000.00	12,154,882.93			207,510,216.13
ავსტრია	46,207,735.28	119,843,400.00		2,101,778.29			168,152,913.57
იაპონია	4,402,094.33	95,697,000.00		890,400.00	443,030.57		101,432,524.90
ნიდერლანდები	9,785,223.49	281,079.43		679,616.70	59,992.00		10,805,911.62
სლოვაკეთი	1,625,073.80	24,454.29		171,213.00			1,820,741.09

ცხრილი 3 დახმარების სახეობა (ლარში)

საქართველოს მთავრობის მიერ შერჩეული ექვსი თემატური მიმართულება მე-8 დიაგრამაზეა მოცემული და უფრო ვრცლადაა აღწერილი ანგარიშის მე-2 თავში. დახმარება, რომელიც ამ ექვს თემატურ კატეგორიას არ განეკუთვნება ასახულია, როგორც „სხვა დახმარება.“ ეს უკანასკნელი, მათ შორის, მოიცავს მრავალსექტორულ დახმარებას, ადმინისტრაციულ ხარჯებს და გადაუდებელ რეაგირებას.

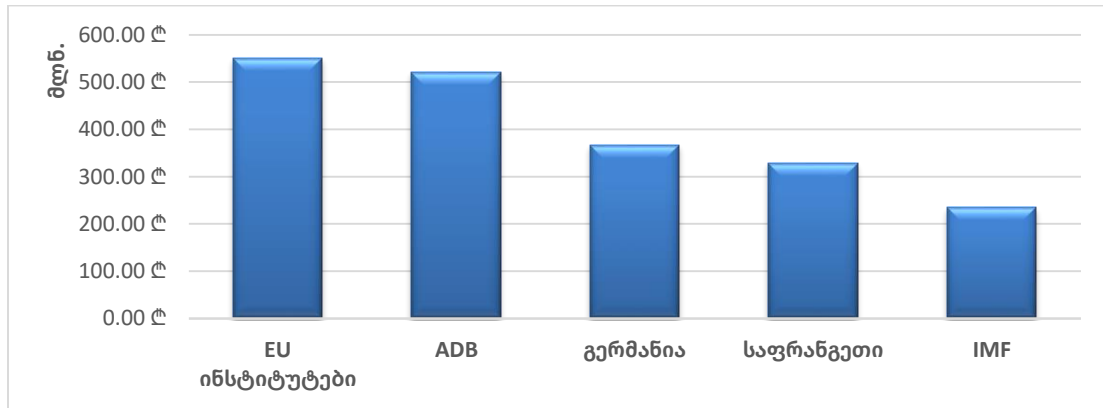

დიაგრამა 8 დახმარების ნაკადების თემატური განაწილება

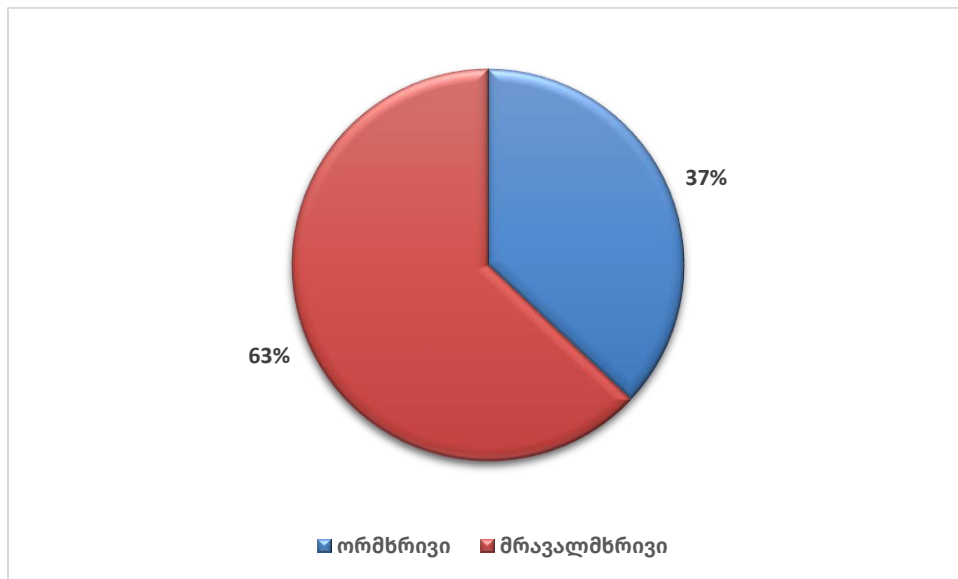
წლიური დახმარება – 2019

ამ ქვეთავში წარმოდგენილია დონორების მიერ 2019 წელს გაწეული დახმარების მონაცემები (ანგარიშის სხვა ნაწილებისგან განსხვავებით, რომლებშიც კუმულაციური ოდენობებია ასახული)¹³. დახმარების მთლიანი ოდენობა 2.3 მილიარდი ლარია. ამ თანხის თითქმის 83% (1.7 მილიარდ ლარზე მეტი) ხუთ უმსხვილეს დონორზე მოდის. (იხ. დიაგრამა 9)

დიაგრამა 9 2019 წლის ხუთი უმსხვილესი დონორი

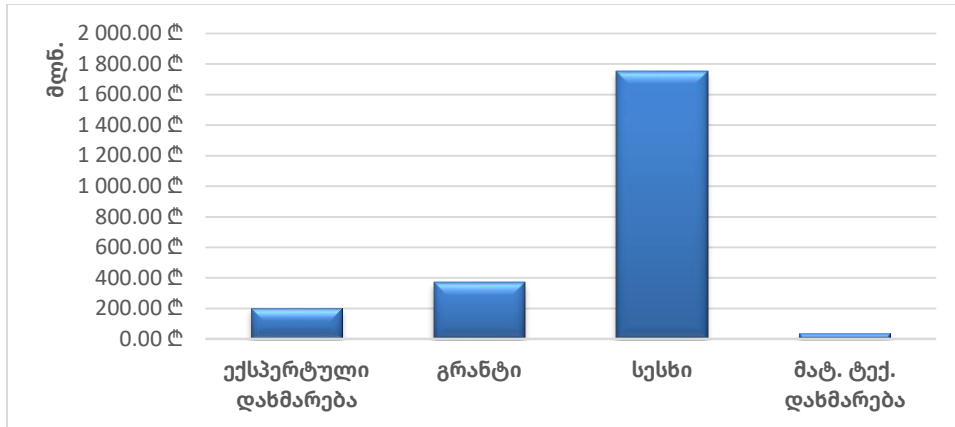
დახმარების უმეტესი ნაწილი მრავალმხრივი დახმარების გამწევ დონორებზე მოდის (იხ. დიაგრამა 10)

დიაგრამა 10 მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორების მიერ გაწეული დახმარება 2019 წელს

დახმარების უმეტესი წილი, დაახლოებით 74%, სესხის სახით გაიცა, მას მოსდევს გრანტები (16%) და ექსპერტული დამხმარება (9%)

¹³ e-AIMS სისტემა მოიცავს ინფორმაციას 27 დონორის შესახებ. ანალიზი ამ მონაცემებს ეფუძნება.

დიაგრამა 11 2019 წლის წლიური დახმარება ტიპების მიხედვით

თავი 2: დახმარება თემატური მიმართულებების მიხედვით

ეს თავი მოკლედ მიმოიხილავს მთავრობის მიერ გაწეულ ძალისხმევას, რასაც მოსდევს თითოეული თემატური მიმართულებისთვის გამოყოფილი დახმარების ანალიზი.

როგორც ეს ზემოთ, მე-8 დიაგრამაზეა ნაჩვენები, ექვსი თემატური მიმართულების დაფინანსება თანაბარი არ არის (თემატურ მიმართულებებსა და ქვესექტორებზე უფრო დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართი II). მთლიანი ნაკადების 60% „ეკონომიკური ზრდის“ მიმართულებაზე მოდის, რასაც მოსდევს „ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენების“ მიმართულება (24.3%). ყველა სხვა მიმართულება ერთად მთლიანი დახმარების 15.7%-ს შეადგენს. ცნობისთვის, საგზაო/სარკინიგზო ტრანსპორტის ქვესექტორი, რომელიც „ეკონომიკური ზრდის“ მიმართულებას განეკუთვნება უფრო მსხვილია, ვიდრე ყველა სხვა მიმართულება ერთად. „ეკონომიკური ზრდისა“ და „ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენების“ მიმართულების ზოგიერთი ქვესექტორი უფრო მსხვილია ან იმავე ოდენობისაა, რაც „სოციალური კეთილდღეობის,“ „დემოკრატიული მმართველობის,“ „ადამიანური კაპიტალის განვითარების,“ „კანონის უზენაესობისა და მართლმსაჯულების“ და „სხვა დახმარების“ თემატური მიმართულებები. (იხ. ცხრილი 4)

მიმართულება	ოდენობა
საავტომობილო/სარკინიგზო ტრანსპორტი (EG ქვესექტორი)	8,738,970,899.03 ლ
ყველა სფერო გარდა EG სექტორისა	8,604,222,229.10 ლ
კერძო სექტორის განვითარება (EG ქვესექტორი)	3,423,478,742.58 ლ
ყველა სფერო EG და SUNR-ის გარდა	3,371,170,318.62 ლ
ენერგეტიკული პოლიტიკა და ელექტროენერჯის წარმოება (SUNR ქვესექტორი)	2,778,876,012.08 ლ
წყალმომარაგება და სანიტარია (SUNR ქვესექტორი)	1,905,666,465.27 ლ
სოციალური კეთილდღეობის თემატური მიმართულება	1,118,060,631.17 ლ

ცხრილი 4 ფინანსური ალოკაციების შედარება

ეკონომიკური ზრდა

2019 წელს საქართველოს ზრდის მაჩვენებელმა 5.1% შეადგინა. მშპ-მა ერთ მოსახლეზე ნომინალურად 4,763 აშშ დოლარს მიაღწია. მსოფლიო ბანკის კლასიფიკაციის მიხედვით, საქართველომ საშუალოზე დაბალი შემოსავლების მქონე ქვეყნებიდან საშუალოზე მაღალი შემოსავლების მქონე ქვეყნებში გადაინაცვლა.¹⁴ ინფლაცია 7%-ით გაიზარდა¹⁵ (პერიოდის დასასრულისთვის), რაც ლარის ნომინალური ეფექტური გაუფასურებისა და სააქციზო გადასახადის ზრდის ეფექტი იყო. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიხედვით, 2019 წელს ანგარიშის დეფიციტმა ისტორიულ მინიმუმს მიაღწია და მშპ-ს 5.1% შეადგინა, რაც, ძირითადად, ექსპორტის კარგმა მაჩვენებელმა და იმპორტის ზრდის შემცირებამ განაპირობა. ამან დააბალანსა 2019 წელს ტურიზმიდან და ფულადი გზავნილებიდან მოსალოდნელზე ნაკლები შემოსავალი. იმპორტის შემცირებულ ზრდაზე გავლენა იქონია სესხების გამკაცრებულმა სტანდარტებმა, პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებთან დაკავშირებული იმპორტის ნაკლებმა ოდენობამ, საწვავის ფასის კლებამ და ერთჯერადმა ეფექტებმა.¹⁶ საქართველოში წარმოებული საქონლის ექსპორტი 2018 წელთან შედარებით 4%-ით გაიზარდა და ისტორიულ მაქსიმუმს, 2,324.5 მილიონ აშშ დოლარს მიაღწია.¹⁷

საქართველო ინარჩუნებს მაღალ რეიტინგს „ბიზნესის წარმოების ინდექსში.“ მსოფლიო ბანკის მიერ გამოქვეყნებული ანგარიშის მიხედვით, საქართველო მე-7 ადგილზეა და უსწრებს რეგიონის ყველა ქვეყანას, ისევე, როგორც ევროკავშირის ბევრ ქვეყანას.¹⁸ 2020 წლის Heritage Foundation-ის „ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსში“ საქართველო მე-12 ადგილს იკავებს, ხოლო ევროპის რეგიონის 45 ქვეყანას შორის მეექვსეა.¹⁹ საქართველოს ეკონომიკის უმსხვილესი სექტორებია (2019 წლის ნომინალურ მშპ-ში წილის მიხედვით) საცალო და საბითუმო ვაჭრობა (14%), უძრავი ქონება (12%), მრეწველობა (10%), მშენებლობა (9%), სასოფლო-სამეურნეო და სატყეო საქმიანობა (7%), საჯარო სამსახური, თავდაცვა და სოციალური უსაფრთხოება (7%), ტრანსპორტირება (7%), ფინანსური მომსახურება და დაზღვევა (5%). ეკონომიკის დარჩენილი წილი სხვა სექტორებზე ნაწილდება (29%). ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველოს ეკონომიკა მომსახურების სფეროების მიმართულებით ვითარდება. ტურიზმის სექტორი მნიშვნელოვნად იზრდება, მისი საშუალო წლიური ზრდა 2015-2019 წლებში 10%-ს შეადგენდა. საქართველო მიზნად ისახავს, რომ ტურიზმის წილი მშპ-ში 7.9% გახდეს.²⁰

საქართველო აგრძელებს სოფლის მეურნეობის განვითარების 2015-2020 წლების სტრატეგიის, სოფლის განვითარების 2016-2020 წლების სტრატეგიისა და რეგიონული განვითარების 2018-2021 წლების პროგრამის დანერგვას. 2019 წლის დეკემბერში დამტკიცდა 2021-2027 წლების სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სტრატეგიის 2021-2023 წლების სამოქმედო გეგმა.²¹ 2019 წელს დასრულდა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინსტიტუციური

¹⁴ საქართველოს ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში, 2020.

¹⁵ <https://www.worldbank.org/en/country/georgia/overview#3>

¹⁶ <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2020/05/05/Georgia-Sixth-Review-Under-the-Extended-Arrangement-and-Requests-for-a-Waiver-of-49394>. We will be able to provide a link to the 7th review document within one month. However, the 7th review documents will have no news from 2019 actual numbers.

¹⁷ <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/35/sagareo-vachroba>

¹⁸ https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/pdf/db2020/Doing-Business-2020_rankings.pdf

¹⁹ <https://www.heritage.org/index/ranking>

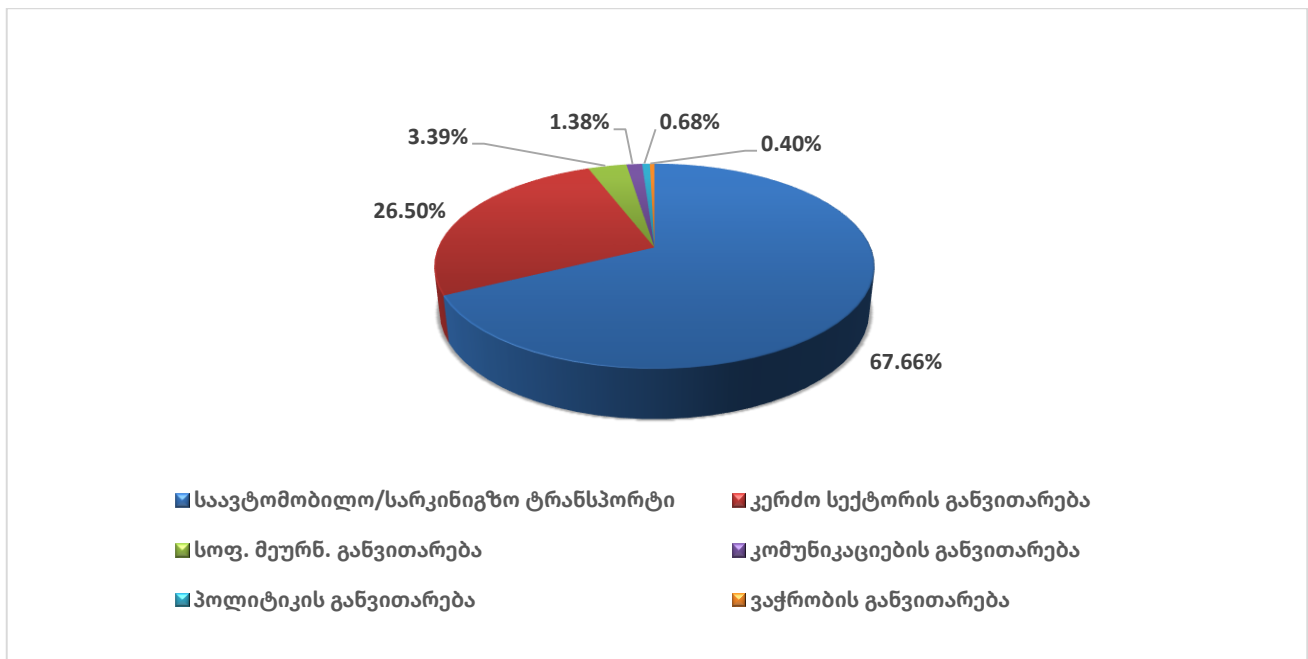
²⁰ საქართველოს ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში, 2020

²¹ <https://mepa.gov.ge/Ge/Strategy>

რეფორმა და შეიქმნა სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სააგენტო. 2018-2021 წლების რეგიონული განვითარების ზოგადი მიზნების საფუძველზე შეიქმნა საპილოტე რეგიონების ინტეგრირებული განვითარების პროგრამები კახეთში, იმერეთში, გურიაში, რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში და განისაზღვრა პრიორიტეტების ინვესტიციებისთვის: 1) ურბანული განახლება - ინტეგრირებული აქტივობები ურბანულ ტერიტორიებზე; 2) ტურიზმის უნიკალური პოტენციალი; 3) მცირე და საშუალო საწარმოების კონკურენტუნარიანობის ამაღლება და ინოვაციების ხელშეწყობა; 4) ინტეგრირებული ადგილობრივი განვითარება; და 5) ეფექტიანი ადგილობრივი ადმინისტრაცია და პარტნიორები განვითარებისთვის.²²

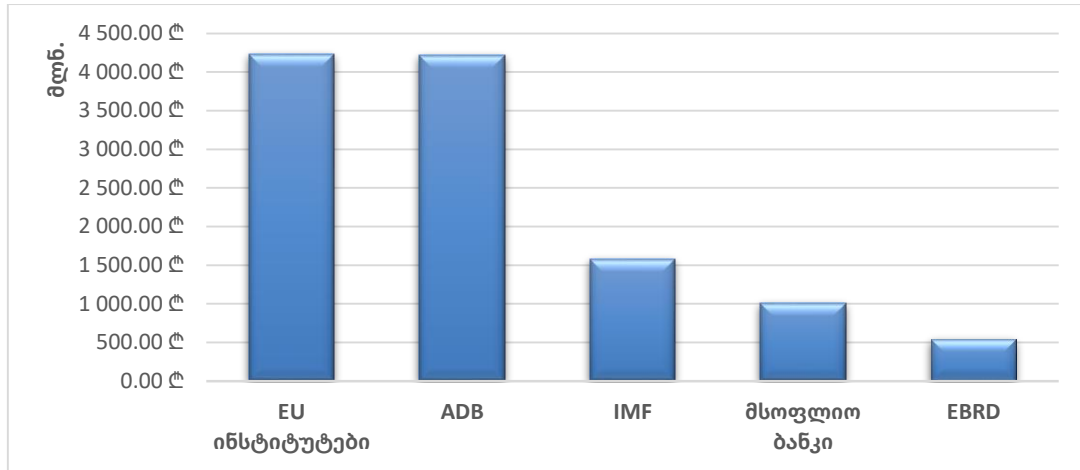
საგარეო დახმარება:

ეკონომიკური ზრდის თემატური მიმართულება საერთაშორისო დონორების მხრიდან დახმარების ყველაზე მსხვილი მიმღებია და მისი აქტიური/მიმდინარე დახმარება 12.9 მილიარდ ლარს (მთლიანი დახმარების 60%) შეადგენს. ამ სექტორის ძირითად ნაწილს საგზაო/სარკინიგზო ტრანსპორტის ფინანსირება წარმოადგენს. აღსანიშნავია, რომ ამ სექტორის მოცულობა 8.7 მილიარდი ლარია და ის საქართველოსთვის გაწეული დახმარების 40.6%-ს შეადგენს. საგზაო/სარკინიგზო ტრანსპორტზე გაწეული დახმარების 95% მრავალმხრივი დახმარების გამწევი ინსტიტუტებზე მოდის - აზიის განვითარების ბანკი (48%), ევროკავშირის ინსტიტუტები (37%) და მსოფლიო ბანკი (9%).

დიაგრამა 12 მიმდინარე კუმულაციური დახმარება მოცულობის და OECD სექტორების მიხედვით (ეკონომიკური ზრდა)

²² 2020 წლის საქართველოს მიერ ასოცირების შეთანხმების შესრულების ანგარიში

დიაგრამა 13 ეკონომიკური ზრდის უმსხვილესი დონორები დახმარების მოცულობის მიხედვით

„ეკონომიკური ზრდის“ თემატური მიმართულების დახმარების მნიშვნელოვანი წილი - 1.8 მილიარდ ლარზე მეტი - კერძო სექტორისთვის გაწეული დახმარებაა. ამ ქვესექტორში უფრო მრავალფეროვანი დონორები არიან წარმოდგენილი, როგორც მრავალმხრივი, ისე - ორმხრივი.

ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება

„ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენების“ თემატური მიმართულება მოიცავს ენერგეტიკასთან, წყლის რესურსების მართვასთან, გარემოსთან და ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს. 2019 წელს, საქართველოს მოსახლეობის დაახლოებით 99% იყო ენერგოსისტემაში ჩართული. მნიშვნელოვნად გაიზარდა ბუნებრივ აირზე წვდომაც. 2015 წელს წვდომა მოსახლეობის 68%-ს ჰქონდა, 2018 წელს კი -75%-ს.²³

აღნიშნულ სფეროებში 2019 წელს არაერთი მნიშვნელოვანი კანონი ამოქმედდა. 2019 წლის ოქტომბერში პარლამენტს წარედგინა და პირველი მოსმენით დამტკიცდა ტყის ახალი კოდექსი.²⁴ 2019 წლის 20 დეკემბერს პარლამენტმა მიიღო ორი კანონი - „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ და „განახლებადი წყაროებიდან ენერჯის წარმოებისა და გამოყენების წახალისების შესახებ.“²⁵ მნიშვნელოვანი მიღწევა იყო ნარჩენების მართვის სფეროში, როდესაც 2019 წლის 1 აპრილიდან აიკრძალა ყველა სახის პოლიეთილენის პარკის წარმოება, გამოყენება და გაყიდვა.²⁶ რამდენიმე საკანონმდებლო ინიციატივა განხილვის პროცესშია. მათ შორისაა კანონპროექტები „გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ და „ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ,“ ასევე ცვლილებების პროექტი კანონში „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ.“ 2019 წლის დეკემბერში, შესაბამის კანონში ცვლილების შეტანის შედეგად, ჯავახეთის დაცულ ტერიტორიას

²³ საქართველოს ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში, 2020

²⁴ ტყის ახალი კოდექსი 2020 წლის 22 მაისს დამტკიცდა და ძალაში 2021 წლის 1 იანვარს შევა (წყარო: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/4874066?publication=0>)

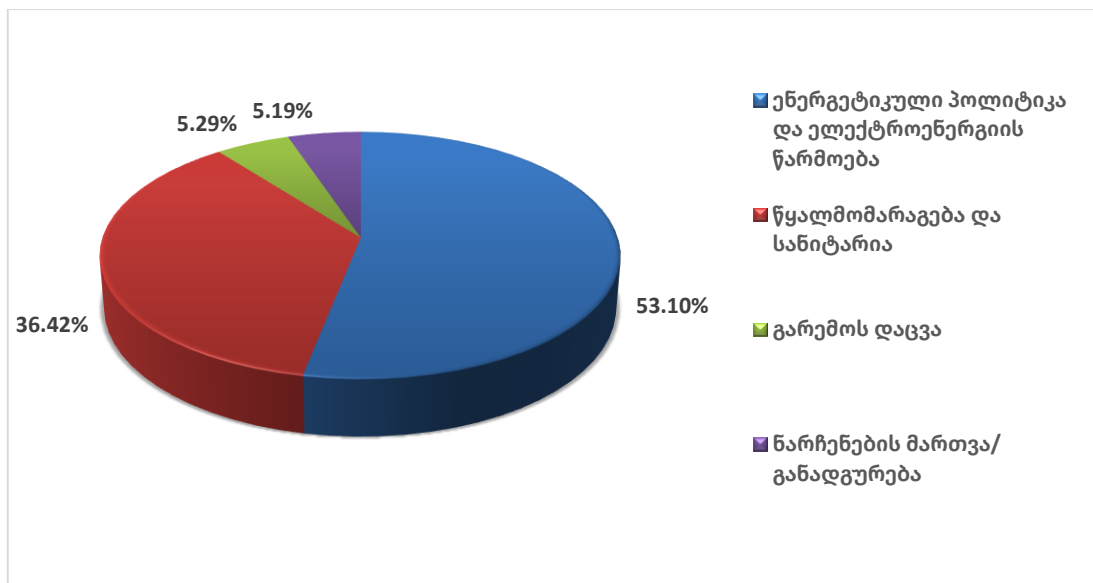
²⁵ <https://matsne.gov.ge/ka>

²⁶ მთავრობის განკარგულება #472 -ის მიხედვით, 14.09.2018 (წყარო: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/4325640?publication=0>)

დაემატა 4,871 ჰა ფართობის ახალი ბუნებრივი რეზერვები.²⁷

საგარეო დახმარება:

eAIMS-ის მონაცემთა ბაზის მიხედვით, ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენების თემატური მიმართულება საერთაშორისო დონორების მხრიდან დახმარების მეორე უმსხვილესი მიმღებია და მისი აქტიური/მიმდინარე დახმარების პორტფელი 5.2 მილიარდ ლარს აღემატება (მთლიანი დახმარების 24.3%). დონორების მიერ გაწეული დახმარება საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტების შესაბამისია, როგორც ეს მე-14 დიაგრამაზეა ნაჩვენები. დახმარების უდიდესი წილი მოდის ენერგეტიკის პოლიტიკასა და ელექტროენერჯის გამომუშავებაზე. მას მოსდევს წყალმომარაგება და სანიტარია, ნარჩენების მართვა და გარემოს დაცვა.

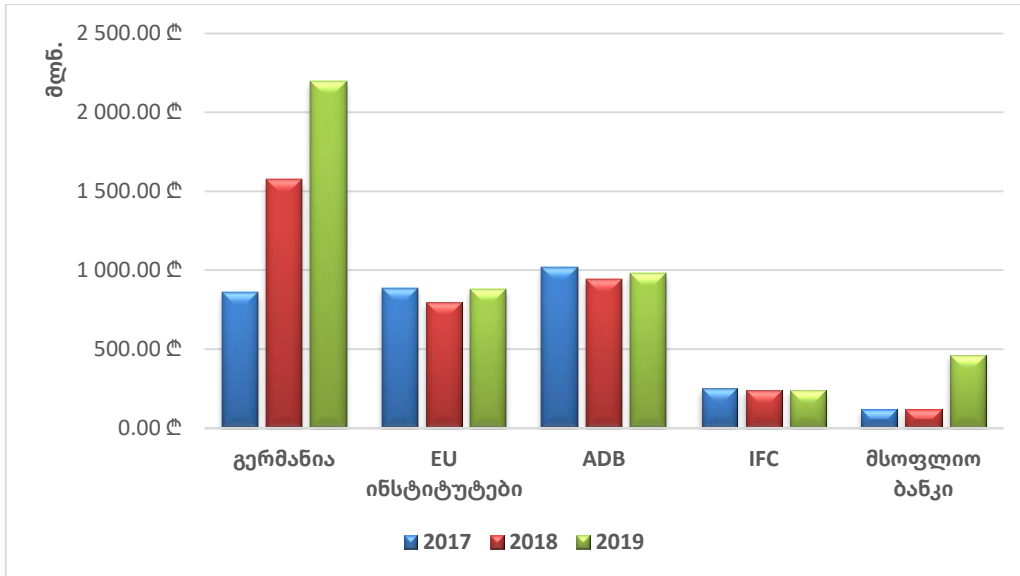

დიაგრამა 14 დახმარების წილი ქვესექტორების მიხედვით (ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება)

ამ თემატურ ჯგუფში უმსხვილესი დონორები არიან გერმანია (42%), აზიის განვითარების ბანკი (18.7%) და ევროკავშირის ინსტრუმენტები (16.8%). დახმარების უდიდესი ნაწილი სესხებისა და საინვესტიციო პროექტებისგან შედგება, თუმცა ის ტექნიკურ დახმარებასა და გრანტებსაც მოიცავს.

2018 წლის მსგავსად, გერმანია ამ თემატური ჯგუფის უმსხვილესი დონორია. ის, 449 მილიონი ლარით, დახმარებას უწევს სამგორის სამხრეთ თაღის საბადოზე გაზის მიწისქვეშა საცავის პროექტს, რაც ამ სექტორში უმსხვილესი პროექტია.

²⁷ საქართველოს მთავრობის მიერ პარლამენტისთვის წარდგენილი ანგარიში 2019-2020 წლების სამტავრობო პროგრამის შესრულების შესახებ

დიაგრამა 15. უმსხვილესი დონორები

სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება

მთავრობამ განათლების პრიორიტეტულობა ბიუჯეტის ზრდით გამოხატა - 2015 წელს განათლების ბიუჯეტი 818 მილიონი ლარი იყო, 2019 წელს კი 1.6 მილიარდ ლარამდე გაიზარდა. მთავრობა აგრძელებს განათლებისა და მეცნიერების ახალი ერთიანი სტრატეგიის განხორციელებას 2017-2021 წლებისთვის, რაც მოიცავს სკოლამდელ, ზოგად, პროფესიულ და უმაღლეს განათლებას, ზრდასრულთა განათლებას და მეცნიერებას. სტრატეგია ეფუძნება მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლების პრინციპს და მიზნად ისახავს ხარისხიან განათლებაზე საყოველთაო წვდომის უზრუნველყოფას.²⁸

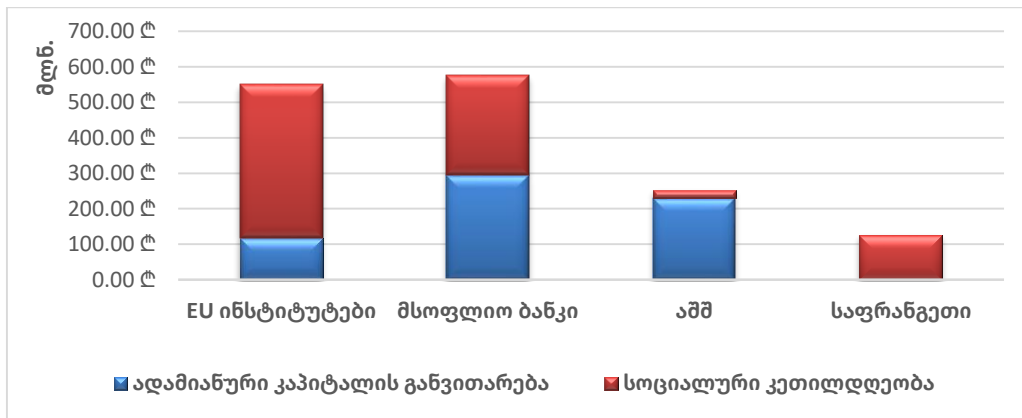
უმუშევრობა შედარებით მაღალია ახალგაზრდებს შორის (2018 წელს 20-24 ასაკობრივ ჯგუფში უმუშევრობა 30.8% იყო). ქალებში უმუშევრობა უფრო დაბალია (10.1%), ვიდრე კაცებში (12.8%), თუმცა სამუშაო ძალაში მონაწილეობის კუთხით მნიშვნელოვანი გენდერული სხვაობაა, 2019 წელს სამუშაო ძალაში ქალების 54.5% და კაცების 72.6% მონაწილეობდა.²⁹ მოსახლეობის 20% კვლავ სიღარიბის ზღვარს მიღმა ცხოვრობს.³⁰ 2018 წელს მოსახლეობის 11.9%-მა (ყოველთვიური საშუალო) მიიღო მიზნობრივი სოციალური დახმარება³¹; 97,127 ადამიანმა (ყოველთვიური საშუალო) უნივერსალური ჯანდაცვის პროგრამით ისარგებლა. 2019 წლის ოქტომბერში დაარსდა დასაქმების ხელშეწყობის სააგენტო, რამაც დასაქმებასთან დაკავშირებული მომსახურება სოციალური მომსახურებისგან გამოიჯნა. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ შეიმუშავა შრომითი ბაზრის ახალი 2019-

²⁸ საქართველოს ნებაცოფლობითი ეროვნული ანგარიში 2020
²⁹ საქართველოს ნებაცოფლობითი ეროვნული ანგარიში 2020
³⁰ <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/192/tskhovrebis-done>
³¹ http://ssa.gov.ge/index.php?lang_id=&sec_id=1297

2023 წლების სტრატეგია.³² განხორციელდა 30-მდე ორმაგი საგანმანათლებლო პროგრამა პროფესიულ განათლებაში კერძო სექტორის მონაწილეობის გასაზრდელად. 2019 წელს მიიღეს 230-მდე სტუდენტი. (2016-2018 წლებში ეს რიცხვი 620-ს უტოლდებოდა).³³

საგარეო დახმარება:

eAIMS-ის მონაცემთა ბაზის მიხედვით სოციალური კეთილდღეობისა და ადამიანური კაპიტალის განვითარების თემატური მიმართულებების დაფინანსება 1.9 მილიარდი ლარია, ანუ საქართველოსთვის გაწეული მთლიანი დახმარების 9%. ამ სექტორში უმსხვილესი დონორები იყვნენ მსოფლიო ბანკი, ევროკავშირის ინსტიტუტები და აშშ. ჯამში, ამ სამი დონორის მიერ გაწეულმა დახმარებამ ამ სექტორში მთლიანი დახმარების 72% შედგინა.

დიაგრამა 16 უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით (ადამიანური კაპიტალი და სოციალური კეთილდღეობა)

ქვესექტორების მიხედვით, ყველაზე დიდი დახმარება მოდის სოფლის განვითარებასა და მრავალსექტორულ განათლებაზე. საინტერესოა, რომ კულტურა და ადრეული/სკოლამდელი განათლება ყველაზე ნაკლებ დაფინანსებას იღებს.

ქვესექტორი	ოდენობა
სოფლის განვითარება	565,560,055.62 ლ
მულტისექტორული სწავლება	456,512,760.31 ლ
ჯანმრთელობა	192,229,513.55 ლ
სოციალური სერვისები	153,178,597.52 ლ
საშუალო განათლება	135,301,894.80 ლ
ურბანული განვითარება	129,114,650.52 ლ
პროფესიული მომზადება	102,876,869.07 ლ
უმაღლესი განათლება	81,951,481.52 ლ
დასაქმების პოლიტიკა	75,460,981.20 ლ
სკოლამდელი/ დაწყებითი განათლება	9,292,183.66 ლ
კულტურა და დასვენება	2,516,832.76 ლ

ცხრილი 5 დაფინანსება ქვესექტორების მიხედვით

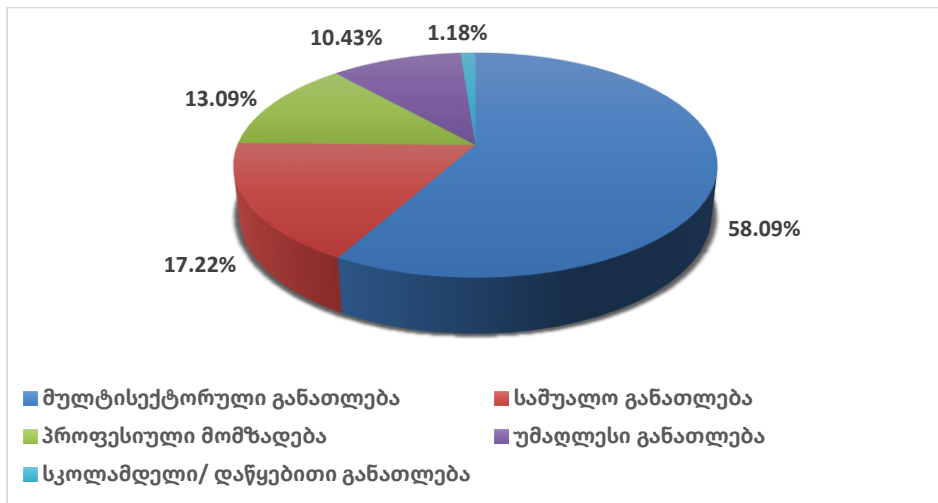
აღსანიშნავია, რომ 2018 წელთან შედარებით ადამიანური კაპიტალის განვითარების სექტორის

³² საქართველოს მიერ ასოცირების შეთანხმების შესრულების ანგარიში. ერთიანი სამუშაო დოკუმენტი. თებერვალი 2020

³³ საქართველოს მთავრობის მიერ პარლამენტისთვის წარდგენილი ანგარიში 2019-2020 წლების სამთავრობო პროგრამის შესრულების შესახებ

დაფინანსება 75%-ით გაიზარდა. ეს აიხსნება მსოფლიო ბანკის ახალი პროექტის დაწყებით - „საქართველო I2Q - ინოვაცია, ინკლუზიურობა და ხარისხი.“ ქვემოთ, მე-17 დიაგრამაზე ნაჩვენებია განათლების სხვადასხვა ქვესექტორის წილი გაწეული დახმარების მიხედვით.

დიაგრამა 17 დახმარების წილი განათლებაში (ადამიანური კაპიტალის განვითარება)

დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება

2019 წლის ივნისში, საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა საჯარო მმართველობის რეფორმის ახალი 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმა, რომელიც საჯარო მმართველობის გზამკვლევი 2020-ის მიზნების შესრულებას ემსახურება. სამოქმედო გეგმა ექვსი ძირითადი მიმართულებისგან შედგება: პოლიტიკის დაგეგმვა, საჯარო სამსახური და ადამიანური რესურსების მართვა, ანგარიშვალდებულება, სერვისების მიწოდება, საჯარო ფინანსების მართვა და ადგილობრივი მუნიციპალიტეტები.³⁴ წლის განმავლობაში ასევე დამტკიცდა კანონქვემდებარე აქტები საჯარო სამსახურის შესახებ კანონის აღსასრულებლად. ახლა უკვე ყველა საჯარო მოხელეზე ვრცელდება ახალი კლასიფიკაცია და ანაზღაურების სისტემა, ხოლო ძირითად სამინისტროებში პილოტურად დანერგილი შესრულებული სამუშაოს შეფასების ახალი მიდგომა ყველა ინსტიტუტზე გავრცელდება.³⁵

2019 წლის ზაფხულში საქართველომ დაასრულა მართლმსაჯულების რეფორმის მეოთხე ტალღა და უზენაეს სასამართლოში უვადო მოსამართლეები დანიშნა. 2019 წელს მიღებულ იქნა კანონი მედიაციის შესახებ, რამაც უზრუნველყო სრულყოფილი ჩარჩო მედიაციის ფუნქციონირებისთვის როგორც სასამართლოში, ისე - მის გარეთ. მედიაცია და არბიტრაჟი მხარეებს მეტ დროს აძლევს და უზრუნველყოფს მართლმსაჯულებაზე წვდომას ნაკლები ხარჯებით.³⁶

საქართველო ინარჩუნებს მაღალ რეიტინგს საერთაშორისო გამჭვირვალობის ანტიკორუფციულ ინდექსში (56 ქულა 100-დან და 44-ე ადგილი 180 ქვეყანას შორის).³⁷ საქართველო არის OECD-ის ანტიკორუფციული ქსელის წევრი. 2008-2018 წლებში, საქართველო მუდმივად აუმჯობესებდა

³⁴ http://gov.ge/index.php?lang_id=geo&sec_id=423&info_id=72422

³⁵ საქართველოს მიერ ასოცირების შეთანხმების შესრულების ანგარიში. ერთიანი სამუშაო დოკუმენტი. თებერვალი 2020

³⁶ საქართველოს ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში 2020

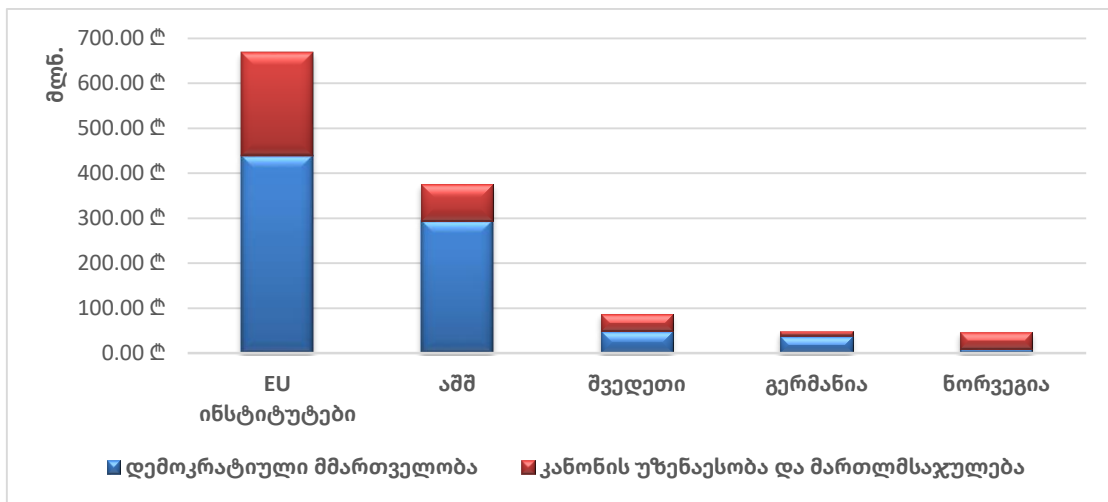
³⁷ <https://www.transparency.org/en/countries/georgia#>

რეიტინგს მსოფლიო ბანკის მსოფლიო მმართველობის ინდიკატორებში. აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთი ინდიკატორის შემთხვევაში (რეგულირების ხარისხი, კორუფციის კონტროლი, მთავრობის ეფექტიანობა) საქართველოს რეიტინგი ევროპისა და ცენტრალური აზიის რეგიონის საშუალო მაჩვენებელს აღემატება.³⁸

მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის 2019 წლის გენდერული სხვაობის ინდექსი საქართველოს გენდერული თანასწორობის კუთხით 0.708 ქულას ანიჭებს, რითიც საქართველო 153 ქვეყანას შორის 74-ე ადგილს იკავებს.³⁹ 2019 წლის სექტემბერში საქართველომ მიიღო ბავშვის უფლებათა კოდექსი, რომელიც სრულად ძალაში 2020 წლის ივნისში შევა. ეს სპეციალური კანონია, რომელიც აერთიანებს ბავშვის კეთილდღეობისთვის მნიშვნელოვან ყველა პრინციპს.⁴⁰

საგარეო დახმარება:

eAIMS-ის მონაცემთა ბაზის მიხედვით დემოკრატიული მმართველობის, კანონის უზენაესობისა და მართლმსაჯულების თემატურმა მიმართულებებმა 1.3 მილიარდი ლარზე მეტი დახმარება მიიღეს, ანუ საქართველოსთვის გაწეული მთლიანი დახმარების დაახლოებით 6%. ამ სექტორების უმსხვილეს დონორებად რჩებიან ევროკავშირის ინსტიტუტები, აშშ და შვედეთი. მათზე ამ ორ სექტორში გაწეული დახმარების 83.1% მოდის. ამ კონტექსტში განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია ნორვეგიის როლიც, რომლის მიერ აღნიშნულ სექტორებში გაწეული დახმარებაც 2018 წლის 2 მილიონიანი ნიშნულიდან 2019 წელს თითქმის 46 მილიონამდე გაზარდა.

დიაგრამა 18 უმსხვილესი დონორები (დემოკრატიული მმართველობა და კანონის უზენაესობა)

ამ თემატურ ჯგუფებში დახმარება გრანტების, ტექნიკური დახმარების ან საბიუჯეტო დახმარების სახით განხორციელდა. ყველაზე მეტი დახმარება მიიღო სამმა ქვესექტორმა: საჯარო მმართველობა, კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა და საჯარო ფინანსების მართვა; საკანონმდებლო და მართლმსაჯულების სფეროს განვითარება და სამოქალაქო საზოგადოების მხარდაჭერა (იხ. ცხრილი 6)

³⁸ <https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Reports>

³⁹ <https://www.weforum.org/reports/gender-gap-2020-report-100-years-pay-equality>

⁴⁰ <https://www.unicef.org/georgia/press-releases/unicef-welcomes-adoption-historic-code-rights-child-georgia>

ქვესექტორი	ოდენობა
საჯარო მმართველობა, კორუფციის წინააღმ. ბრძოლა, საჯარო ფინანსების მართვა	530,873,960.26 ლ
საკანონმდებლო და მართლმსაჯულების სფეროს განვითარება	254,230,076.98 ლ
სამოქალაქო საზოგადოების მხარდაჭერა	177,268,202.92 ლ
კონფლიქტების პრევენცია	148,654,596.32 ლ
ადამიანის უფლებები და მობილობა	87,455,476.91 ლ
დეცენტრალიზაცია	77,878,123.92 ლ
გენდერული თანასწორობა	63,425,321.43 ლ
საკანონმდებლო ორგანოები და პოლიტიკური პარტიები	22,642,510.00 ლ

ცხრილი 6 დახმარება ქვესექტორების მიხედვით (დემოკრატიული მმართველობა და კანონის უზენაესობა)

სხვა დახმარების ნაკადები

დახმარება, რომელიც ანგარიშში განხილულ ექვს თემატურ მიმართულებას არ განეკუთვნება, ამ ანგარიშში განსაზღვრულია როგორც „სხვა დახმარების ნაკადები.“ სხვა დახმარების ნაკადები სტრუქტურირებულია ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) ქვესექტორების მიხედვით (იხ. ცხრილი 7). ჯამში, ამ სექტორში დახმარებამ 105 მილიონი ლარი შეადგინა, ანუ მთლიანი დახმარების დაახლოებით 0.5%. აქედან, დაახლოებით 45%, ანუ 47 მილიონ ლარზე მეტი, მრავალსექტორულ დახმარებაზე მოდის. აღსანიშნავია, რომ რამდენიმე დონორი, მათ შორის, ბულგარეთი, ლატვია, ლიეტუვა, ნორვეგია, შვედეთი და თურქეთი განაგრძობს პროექტის „ბავშვთა სექსუალურ ექსპლუატაციასა და ძალადობაზე რეაგირება საქართველოში, ფაზა 1,“ მხარდაჭერას, რომელსაც ევროპის საბჭოს ოფისი ახორციელებს.

დონორი	დახმარება და საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირება	მულტისექტორული დახმარება	ჯამი
გერმანია	30,128,000.00	18,664,050.00	48,792,050.00
ევროკავშირის ინსტიტუტები	-	25,673,891.20	25,673,891.20
EBRD	-	13,768,560.00	13,768,560.00
აშშ	1,605,800.00	4,111,800.00	5,717,600.00
მსოფლიო ბანკი	-	5,507,205.00	5,507,205.00
პოლონეთი	3,006,710.81	62,012.10	3,068,722.91
იაპონია	915,512.99	-	915,512.99
თურქეთი	-	573,586.34	573,586.34
ბულგარეთი	95,427.25	62,775.00	158,202.25
ევროპის საბჭო (CoE)	-	152,500.00	152,500.00

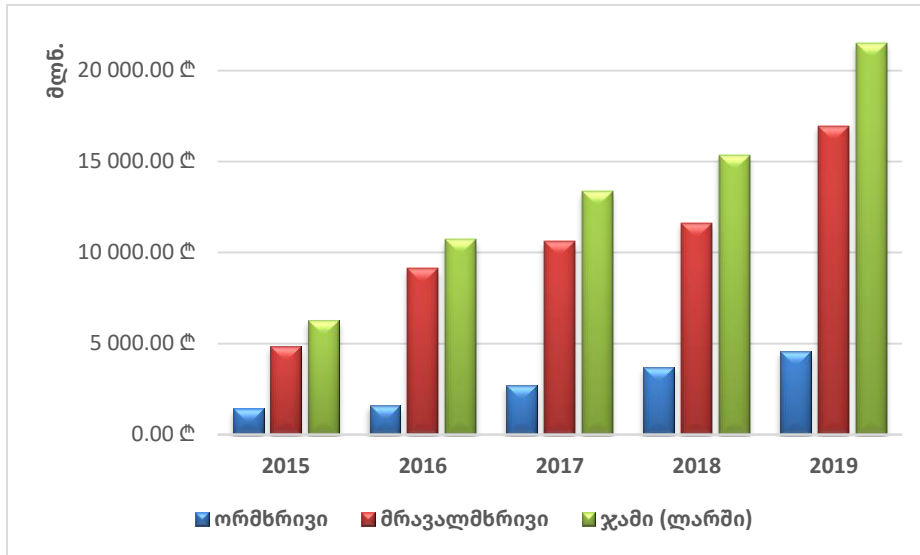
ანგარიში საქართველოში საბარეო დახმარების შესახებ 2019

ჩეხეთის რესპუბლიკა	99,800.25	-	99,800.25
ლატვია	-	62,775.00	62,775.00
ლიეტუვა	-	62,775.00	62,775.00
ნორვეგია	-	62,775.00	62,775.00
შვედეთი	-	62,775.00	62,775.00
სლოვაკეთი	-	48,762.41	48,762.41
UNHCR	-	18,736.00	18,736.00

ცხრილი 7 დახმარება სხვა სექტორებში

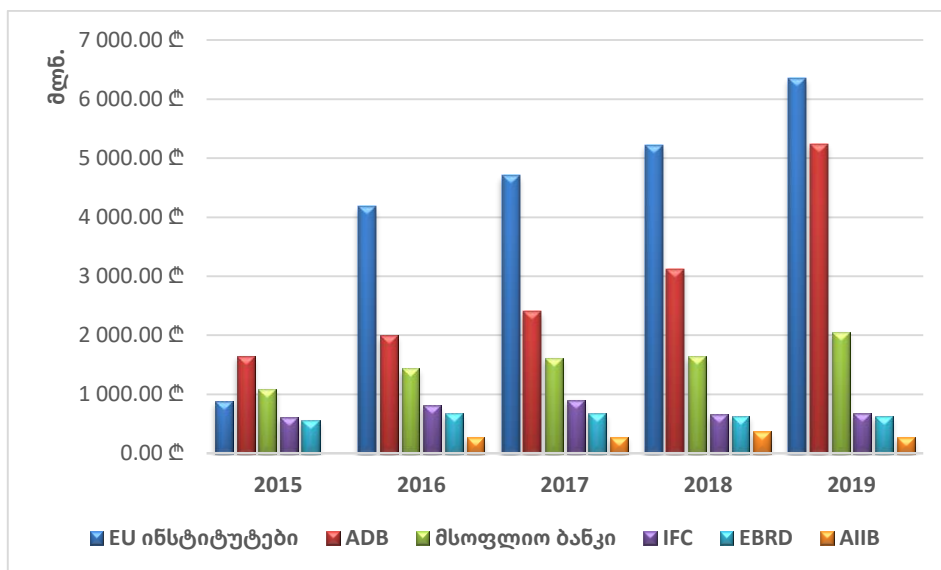
თავი 3: 2015-2019 წლების შედარება

საქართველოსთვის გაწეული საგარეო დახმარების შედარება ცხადყოფს 2015-2019 წლებში სტაბილურ ზრდას. როგორც ეს მე-19 დიაგრამაზე ნაჩვენებია, ეს ზრდა განსაკუთრებით 2016 წელს გამოიკვეთა, რაც მრავალმხრივი დახმარების ზრდამ განაპირობა. 2017, 2018 და 2019 წლებში ზრდა სტაბილურად გაგრძელდა.

დიაგრამა 19 განვითარების ოფიციალური დახმარება 2015-2019 წლებში

ევროკავშირის ინსტიტუტები (ევროპის საინვესტიციო ბანკი და ევროკავშირის დელეგაცია) და აზიის განვითარების ბანკი კვლავაც ლიდერები არიან დახმარების გაწევის კუთხით და დაფინანსება 2019 წელსაც გაზარდეს. ამასთან, აზიის განვითარების ბანკმა წინა წელთან შედარებით დაფინანსება 68%-ით გაზარდა.

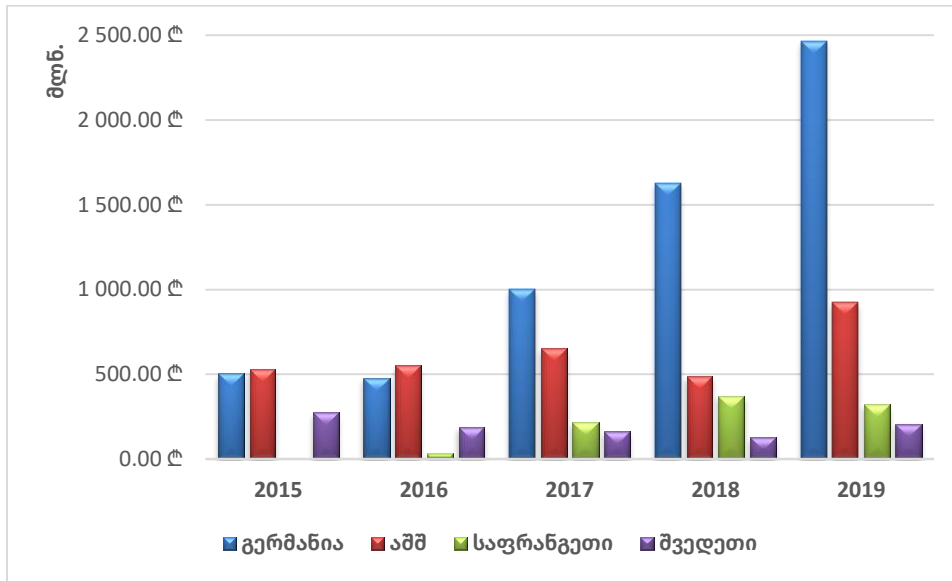

დიაგრამა 20 უმსხვილესი მრავალმხრივი დონორები მოცულობის მიხედვით (2015-2019)

გერმანია, აშშ, საფრანგეთი და შვედეთი უმსხვილესი ორმხრივი დონორები არიან. აღსანიშნავია, რომ გერმანიის დახმარება 2017-2019 წლებში სტაბილურად იზრდებოდა.

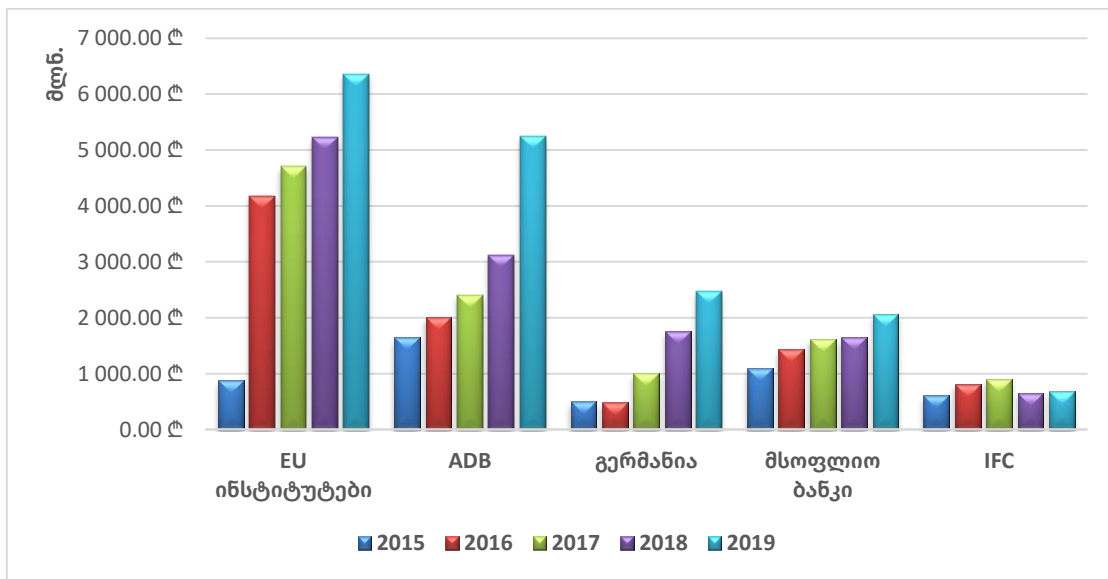
ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ 2019

ეს ზრდა „ენერჯეტიკის პოლიტიკისა და ელექტროენერჯის განაწილების“ ქვესექტორში განხორციელებული საინვესტიციო პროექტებით აიხსნება.

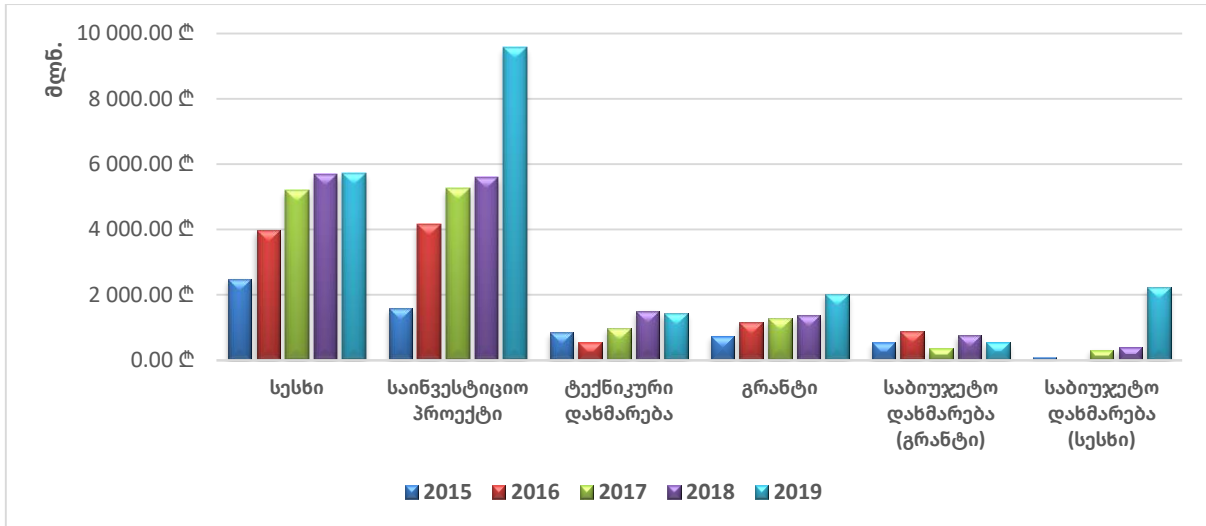
დიაგრამა 21 უმსხვილესი ორმხრივი დონორები მოცულობის მიხედვით (2015-2019)

გერმანია ერთადერთი ქვეყანაა ხუთ უმსხვილეს დონორს შორის, რომელიც დახმარების ორმხრივი პროვაიდერია.

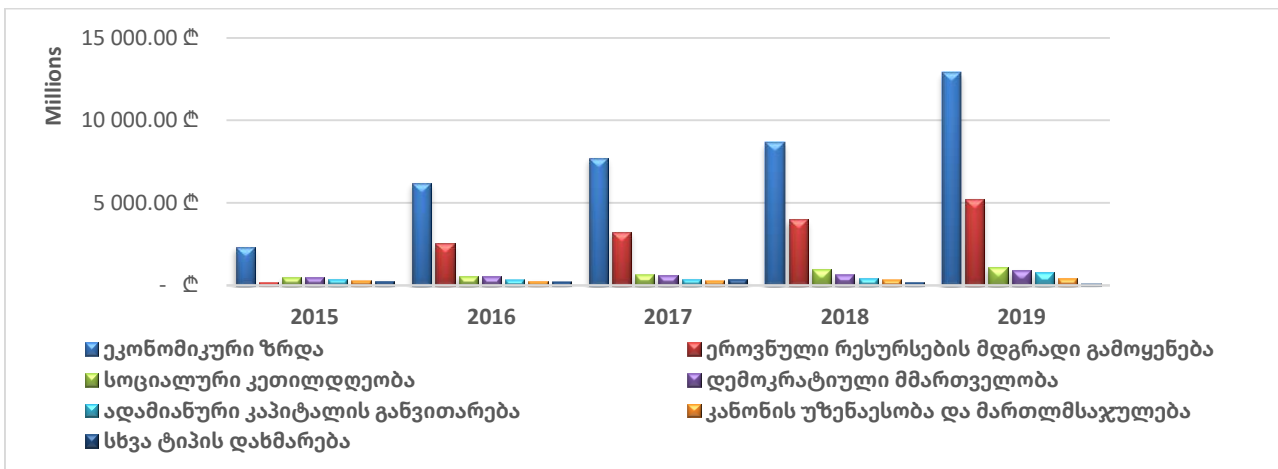
დიაგრამა 22 ხუთი უდიდესი დონორი (2015-2019)

შესადარებლად, ანგარიშში დახმარების ძველი ტიპოლოგიაა მოცემული. როგორც ეს 23-ე დიაგრამაზეა ნაჩვენები, ბოლო სამი წლის განმავლობაში გაიზარდა სესხები და საინვესტიციო პროექტები. განსაკუთრებით თვალსაჩინოა საინვესტიციო პროექტების ზრდა 2019 წელს - ამ კატეგორიას აზიის განვითარების ბანკის დახმარების 96%, მსოფლიო ბანკის დახმარების 83% და გერმანიის დახმარების 77% განეკუთვნება.

დიაგრამა 23 დახმარების ტიპები (2015-2019)

იგივე ტენდენცია იკვეთება თემატური მიმართულებების მიხედვით დახმარების შედარებისას. ბოლო ორი წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად გაიზარდა „ეკონომიკური ზრდისა“ და „ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენების“ მიმართულებათა დაფინანსება, რომლებიც მოიცავს მრავალმხრივი დონორების მიერ გაწეულ ხარჯებს ინფრასტრუქტურასა და ენერჯეტიკაზე. „სოციალური კეთილდღეობისა“ და „კანონის უზენაესობისა და მართლმსაჯულების“ სფეროების დაფინანსება მცირედით გაიზარდა. ამასთან, „დემოკრატიული მმართველობის“ სექტორის დაფინანსება 44%-ით გაიზარდა, „ადამიანური კაპიტალის განვითარების“ კი - 75%-ით.

დიაგრამა 24 დახმარება თემატური მიმართულების მიხედვით (2015-2019)

აღსანიშნავია, რომ 2019 წელს ზოგიერთი ორმხრივი დონორის მიერ გაწეული დახმარება 2018 წელთან შედარებით შთამბეჭდავად გაიზარდა, როგორც ეს მე-8 ცხრილზეა ნაჩვენები.

დონორი	2019	2018	% ზრდა
ნორვეგია	83,904,856.00	2,169,701.30	3767%
თურქეთი	7,384,414.52	212,040.00	3383%
იტალია	6,497,700.00	437,700.00	1385%
სლოვაკეთი	1,820,741.09	211,460.70	761%
ლატვია	441,101.92	202,089.00	118%

ცხრილი 8 ზრდის ყველაზე მაღალი მაჩვენებლები 2019 წელს (ლარში)

დანართი 1.

საქართველოს მთავრობის თემატური მიმართულებები და OECD სექტორები

საქართველოს მთავრობის თემატური სფეროები	OECD ქვესექტორი
ეკონომიკური განვითარება	
	სატრანსპორტო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	საგზაო ტრანსპორტი
	სარკინიგზო სატრანსპორტო საშუალებები
	წყლის სატრანსპორტო საშუალებები
	საჰაერო სატრანსპორტო საშუალებები
	დასაწყობება
	განათლების მიწოდება და ტრეინინგები სატრანსპორტო საშუალებებთან და საცავთან დაკავშირებით
	საკომუნიკაციო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	ტელეკომუნიკაციები
	რადიო/ტელევიზია/ბეჭდური მედია
	საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები (ICT)
	საფინანსო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	მონეტარული ინსტიტუტები
	ფინანსური შუამავლები ფორმალურ სექტორში
	ფინანსური შუამავლები არაფორმალურ/ნახევრად ფორმალურ სექტორში
	განათლების მიღება/ტრენინგი საბანკო და ფინანსური მომსახურებების დარგში
	ბიზნესის პოლიტიკა და ადმინისტრირება
	პრივატიზაცია
	სამრეწველო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	სამრეწველო განვითარება
	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების (SME) განვითარება
	საოჯახო მრეწველობა და ხელოსნობა
	აგრო-მრეწველობა
	სატყეო მრეწველობა
	ქსოვილები, ტყავი და ტყავის შემცველი
	ქიმიკატები

სასუქის შემცველი მცენარეები
ცემენტი/კირი/თაბაშირი
ენერჯის წარმოება (წიაღისეული საწვავი)
ფარმაცევტული პროდუქციის წარმოება
ძირითადი ლითონის მრეწველობა
ფერადი ლითონის მრეწველობა
ინჟინერია
სატრანსპორტო მრეწველობა
ტექნოლოგიური კვლევა და განვითარება
სამშენებლო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
სავაჭრო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
ვაჭრობის ხელშეწყობა
რეგიონული და სავაჭრო შეთანხმებები (RTAs)
მრავალმხრივი სავაჭრო მოლაპარაკებები
ვაჭრობასთან დაკავშირებული მარეგულირებელი ნორმები
განათლება სავაჭრო სფეროში/ტრეინინგი
ტურიზმის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
სხვა საქონლით დახმარება
იმპორტის ხელშეწყობა (ძირითადი საშუალებები)
იმპორტის ხელშეწყობა (საქონელი)
სასოფლო-სამეურნეო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
სოფლის მეურნეობის განვითარება
სასოფლო-სამეურნეო მიწის რესურსები
სასოფლო-სამეურნეო წყლის რესურსები
სასოფლო-სამეურნეო მასალები
მოსავლის მოყვანა
სამრეწველო კულტურები/საექსპორტო კულტურები
მეცხოველეობა
აგრარული რეფორმა
სოფლის მეურნეობის ალტერნატიული განვითარება
სოფლის მეურნეობის ექსტენციები
სოფლის მეურნეობის დარგში განათლება/ტრეინინგი
სასოფლო-სამეურნეო კვლევა
სასოფლო-სამეურნეო მომსახურება
მცენარეთა და პოსტ-მოსავლის დაცვა, მავნე ორგანიზმებისაგან დაცვა
სოფლის მეურნეობის ფინანსური მომსახურება

	სოფლის მეურნეობის კოოპერატივები
	მეცხოველეობა/ვეტერინარული მომსახურება
	გზავნილების ხელშეწყობა და ოპტიმიზაცია
	ბიზნესის განვითარების მომსახურება
	პასუხისმგებელიანი ბიზნეს საქმიანობა
	თანამედროვე ბიო საწვავის წარმოება
	სუფთა ენერგეტიკული პრინციპის სამზარეულო დანადგარების წარმოება
ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება	
	ენერგეტიკული პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	ენერჯის გამომუშავება, არა-განახლებადი წყაროებით
	ენერჯის გამომუშავება, განახლებადი წყაროებით - რთული სტრუქტურის მქონე ტექნოლოგიებით
	ელექტროენერჯის გადაცემა და განაწილება (ცენტრალიზებული ქსელები)
	გაზის განაწილება
	ნავთობზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	ბუნებრივ აირზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	ქვანახშირზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	ბირთვული ელექტროსადგურები
	ჰიდროელექტროსადგურები
	გეოთერმული ენერჯია
	მზის ენერჯია - თერმული გამოყენებისთვის
	ქარის ენერჯია
	საზღვაო ენერჯია
	ბიოსაწვავზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	განათლება/ტრენინგები ელექტრო ენერჯის დარგში
	ენერგეტიკული კვლევა
	წყალმომარაგების სექტორის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	წყლის რესურსების კონსერვაცია (მათ შორის, მონაცემთა შეგროვება)
	წყალმომარაგება და სანიტარია, მსხვილი სისტემები
	წყალმომარაგება - მსხვილი სისტემები
	სანიტარია - მსხვილი სისტემები
	ძირითადი სასმელი წყლის მიწოდება და სანიტარული ნორმები
	სასმელი წყლის ძირითადი მომარაგება
	ძირითადი სანიტარული ნორმები
	მდინარის აუზების განვითარება

ნარჩენების მართვა/განადგურება
წყლით მომარაგებასა და სანიტარიაში განათლების მიღება და ტრეინინგები
სატყეო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
სატყეო სექტორის განვითარება
შემა/ნახშირი
სატყეო სექტორში განათლების მიღება და ტრეინინგები
სატყეო სექტორის კვლევა
მომსახურებები სატყეო სექტორში
თევზჭერის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
თევზჭერის განვითარება
განათლება თევზჭერის სექტორში/ტრეინინგები
თევზჭერის კვლევა
მომსახურებები თევზჭერის დარგში
მინერალების/სამთო მოპოვების პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
მინერალების მოძიება და ექსპლუატაცია
ქვანახშირი
ნავთობი და გაზი (მოპოვება)
ლითონები
ფერადი ლითონები
ძვირფასი ლითონები/მასალები
სამრეწველო მინერალები
მინერალური სასუქები
ოფშორული მინერალები
ზოგადი გარემოს დაცვა
გარემოს დაცვითი პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
ბიოსფეროს დაცვა
ბიოლოგიური მრავალფეროვნება
ადგილმდებარეობის შენარჩუნება
წყალდიდობის პრევენცია/კონტროლი
გარემოს დაცვის დარგში განათლება/ტრეინინგი
გარემოსდაცვითი კვლევა
კატასტროფების პრევენცია და მზადყოფნა
ენერჯის კონსერვაცია და დაზოგვა მოთხოვნის ნაწილში
ჰიბრიდული ენერჯის ელექტროსადგურები
ბირთვული ენერჯის ელექტროსადგურები და ბირთვული უსაფრთხოება
ენერჯის განაწილება
სითბური სადგურები
უბნის გათბობა/გაგრილების სისტემები

	ელექტროენერჯის გადაცემა და განაწილება (იზოლირებული მინი ქსელები)
	გაზის განაწილება საცალო გაყიდვის მიზნით
	თხევადი ან მყარი წიაღისეული საწვავის განაწილება საცალო გაყიდვის მიზნით
	ელექტრო მობილობის ინფრასტრუქტურა
	კატასტროფის რისკის შემცირება
	მრავლობითი სახის საფრთხეებისადმი რეაგირებისთვის მზაობა
	წიაღისეულ საწვავზე მომუშავე ელექტროსადგურები ნახშირბადის დაჭერისა და შენახვის ფუნქციით (CCS)
	არა-განახლებად ნარჩენებზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	მზის ენერჯია ცენტრალიზებული ქსელისთვის
	მზის ენერჯია იზოლირებული ქსელისთვის და დამოუკიდებელი სისტემებისთვის
სოციალური კეთილდღეობა	
	ჯანმრთელობის დაცვა, ზოგადი
	ჯანდაცვის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	სამედიცინო განათლება/ტრენინგი
	სამედიცინო კვლევა
	სამედიცინო მომსახურება
	ჯანმრთელობაზე ზრუნვა
	ჯანდაცვის ძირითადი ინფრასტრუქტურა
	ძირითადი საკვები ნივთიერებები
	ინფექციურ დაავადებათა კონტროლი
	განათლება ჯანდაცვის სფეროში
	მალარიის კონტროლი
	ტუბერკულოზის კონტროლი
	სამედიცინო პერსონალის განვითარება
	მოსახლეობის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	რეპროდუქციული ჯანდაცვა
	ოჯახის დაგეგმვა
	სქესობრივი გზით გადამცემი დაავადებების (STD) კონტროლი მათ შორის HIV/AIDS
	მოსახლეობის საკითხებსა და რეპროდუქციული ჯანმრთელობაზე მომუშავე პერსონალის განვითარება
	სოციალური დაცვა
	დასაქმების პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	საცხოვრებელი სახლებით უზრუნველყოფის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა

	იაფი საცხოვრებლები
	მრავალდარგობრივი სექტორული დახმარება ძირითადი სოციალური მომსახურებისთვის
	კულტურა და რეკრეაცია
	სტატისტიკური შესამდლებლობების განვითარება
	ნარკოტიკების კონტროლი
	HIV/AIDS-ის სოციალური წნეხის შემსუბუქება
	ურბანული განვითარება და მართვა
	სოფლის განვითარება
	არასასოფლო-სამეურნეო დარგის ალტერნატიული განვითარება
	არა-გადამდები დაავადებები
	არა-გადამდები დაავადებების კონტროლი
	თამბაქოს მოხმარების კონტროლი
	ალკოჰოლისა და ნარკოტიკების ადამიანის ჯანმრთელობის საზიანოდ გამოყენების კონტროლი
	ფსიქიკური ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
	არა-გადამდები დაავადებების პრევენციისა და მკურნალობის სხვა გზები
	არა-გადამდები დაავადებების პრევენციისა და კონტროლის კვლევა
	სოციალური დიალოგი
დემოკრატიული მმართველობა	
	მთავრობა და სამოქალაქო საზოგადოება, ზოგადი
	საჯარო ფინანსების მართვა
	ანტი კორუფციული ორგანიზაციები და ინსტიტუტები
	არჩევნები
	დეცენტრალიზაცია და ადგილობრივი მმართველობის მხარდაჭერა
	დემოკრატიული ჩართულობა და სამოქალაქო საზოგადოება
	საჯარო სექტორის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	მედია და ინფორმაციის თავისუფლება
	კონფლიქტების პრევენცია და დარეგულირება, მშვიდობა და უსაფრთხოება
	უსაფრთხოების სისტემის მართვა და რეფორმირება
	სამოქალაქო მშვიდობიანობა, კონფლიქტის პრევენცია და დარეგულირება
	რეინტეგრაცია და SALW (მცირე კალიბრის იარაღის და მსუბუქი შეიარაღების) კონტროლი
	ნაღმებისა და ფეთქებადი ნარჩენების განეიტრალება

	საერთაშორისო სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობა
	არასრულწლოვანი ჯარისკაცები (პრევენცია და დემობილიზაცია)
	შიდა შემოსავლების მობილიზაცია
	საჯარო შესყიდვები
	მაკროეკონომიკური პოლიტიკა
ადამიანური კაპიტალის განვითარება	
	განათლება, განუსაზღვრელი საფეხური
	განათლების პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	საგანმანათლებლო დაწესებულებები და ტრეინინგი
	მასწავლებელთა ტრეინინგი
	საგანმანათლებლო კვლევები
	საბაზისო განათლება
	დაწყებითი განათლება
	მოსწავლე ახალგაზრდობის სასიცოცხლო უნარჩვევები
	ადრეული ასაკის განათლება
	საშუალოს შემდგომი განათლება
	უმაღლესი განათლება
	უმაღლესი დონის ტექნიკური და მენეჯერული ტრეინინგი
	მრავალდარგობრივი განათლება/ტრეინინგი
	კვლევითი/სამეცნიერო ინსტიტუტები
	საშუალო განათლება
	პროფესიული განათლება
კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება	
	საკანონმდებლო ხელისუფლება და პოლიტიკური პარტიები
	საკანონმდებლო და მართლმსაჯულების სფეროს განვითარება
	ადამიანის უფლებები
	ქალთა უფლებების დამცველი ორგანიზაციები, ინსტიტუტები და სამთავრობო ინსტიტუტები
	ქალების და გოგონების მიმართ ძალადობის დასრულება
	შრომითი უფლებები
	მოწესრიგებული, უსაფრთხო, რეგულარული მიგრაციის პასუხისმგებლობისა და მობილობის ხელშეწყობა
სხვა	
	საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირება

მატერიალური დახმარების მიწოდება და სერვისები
საკვებით დახმარება საგანგებო სიტუაციის დროს
დახმარების კოორდინაცია: დაცვა და მხარდაჭერა
რეკონსტრუქცია დახმარება და რეაბილიტაცია
მულტისექტორული დახმარება
ადმინისტრაციული ხარჯები (არ ეკუთვნის არცერთ სექტორს)
დევენილები დონორ ქვეყნებში (არ ეკუთვნის არცერთ სექტორს)
სექტორი არ არის მითითებული
ცნობიერების ამაღლების განვითარების ხელშეწყობა (არ ეკუთვნის არცერთ სექტორს)
ზოგად საბიუჯეტო მხარდაჭერასთან დაკავშირებული დახმარება
საკვებით დახმარება
განვითარებაზე ორიენტირებული სასურსათო დახმარებები/სასურსათო უსაფრთხოების მხარდაჭერა
ვალთან დაკავშირებული საქმიანობა
ვალების პატიება
მრავალმხრივი ვალის პატიება
რესტრუქტურისაცია და რეფინანსირება
განვითარებისთვის გაცემული ვალის SWAP-ი
სხვა ვალის SWAP-ი
ვალის გამოსყიდვა
სურსათის უვნებლობის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მენეჯმენტი
სასურსათო უვნებლობის პროგრამები შიდა მეურნეობებისთვის
სურსათის უვნებლობა და ხარისხი
სურსათის უვნებლობა და ხარისხი
საგანგებო სიტუაციის შემდგომი რეკონსტრუქცია და რეაბილიტაცია

დანართი 2.

მიმდინარე დახმარება ტიპებისა და დონორების მიხედვით

დონორი	ფინანსური დახმარება									პუბლიკური დახმარება			მაკროეკონომიკური დახმარება				ქვეპროექტი დახმარება	ჯამი
	გრანტი			გარანტია	სესხი			საკვები	სხვა	დამადგარები	პროგრამული უზრუნველყოფა		ტექნოლოგიები					
	გრანტი (საბიუჯეტო დახმარება)	სრული გრანტი	გრანტი (საინვესტიციო პროექტი)		სესხი (საბიუჯეტო დახმარება)	სრული სესხი	სესხი (საინვესტიციო პროექტი)				სხვა	სხვა		სხვა	სხვა			
EU ინსტიტუტები	538,665,700.00	1,076,157,379.57	0.00	0.00	0.00	4,370,003,991.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,677,600.00	0.00	0.00	0.00	353,936,887.08	6,358,441,558.35	
საზღვის განვითარების ბანკი (ADB)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	204,314,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17,304,418.00	5,243,553,318.00	
ფრამინა	0.00	46,860,060.95	0.00	0.00	0.00	344,553,700.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	182,167,716.42	2,465,893,492.51	
მსოფლიო ბანკი	0.00	2,665,462.00	0.00	0.00	0.00	303,966,700.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	47,840,900.86	2,057,158,902.86	
საერთაშორისო საკაღურთ ფონდი (IMF)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,577,940,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,577,940,000.00	
ამერიკის შედეგების მუშაობის	1,620,945.00	258,801,417.98	0.00	0.00	0.00	2,693,051.44	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	180,087,514.61	0.00	0.00	0.00	470,800,723.80	922,469,585.60	
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	679,728,332.00	
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	627,324,590.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	627,324,590.00	
საფრანგული	20,900.76	8,092,851.50	0.00	0.00	0.00	308,449,500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,201,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,736,120.48	320,795,771.47	
საზღვის ინვესტიციების საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	278,160,000.00	
შვედური	0.00	189,555,333.20	0.00	0.00	0.00	5,800,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,154,882.93	207,510,216.13	
ესტონი	0.00	46,207,735.28	0.00	0.00	0.00	119,843,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,101,778.29	168,152,913.57	
შვეიცარი	0.00	101,535,788.86	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	330,450.00	101,866,238.86	
იაპონია	0.00	4,402,094.33	0.00	0.00	0.00	95,697,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	443,030.57	890,400.00	101,432,524.90	
დაჩი	0.00	67,529,300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16,776,400.00	84,305,700.00	
ნორვეგია	0.00	73,402,034.06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,502,821.94	83,904,856.00	
გლობალური ფონდი	0.00	57,778,787.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	57,778,787.03	
გაერთიანებული სამეფო	0.00	3,984,027.98	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	319,222.60	40,485,108.21	
გაეროს ბავშვთა ფონდი (UNICEF)	0.00	24,497,275.65	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24,497,275.65	
ტუნისის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (ARF)	5,292,793.33	9,824,052.59	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,091,898.55	21,269,661.08	
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	0.00	10,194,403.38	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9,440,304.00	19,634,707.38	
ნიდერლანდები	0.00	9,785,223.49	0.00	0.00	0.00	281,079.43	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	59,992.00	0.00	0.00	0.00	679,616.70	10,805,911.62	
ევროპის საბჭო (CoE)	606,000.00	2,175,970.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,080,242.36	8,862,212.36	
გაეროს მსასწავლებლის ფონდი (UNFPA)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8,135,498.36	8,135,498.36	
პოლონეთი	0.00	5,084,433.11	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,331,899.15	7,416,332.26	
თურქეთი	0.00	274,510.48	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17,217.00	0.00	0.00	0.00	289,985.50	0.00	0.00	0.00	240,873.80	7,384,314.52	
ესპანეთი	0.00	3,143,155.33	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	159,097.25	3,378,338.50	
იტალია	0.00	437,700.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,060,000.00	6,497,700.00	
გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარიატი (UNHCR)	0.00	4,304,804.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	76,555.00	0.00	0.00	0.00	249,644.00	4,778,670.00	
მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაცია (WHO)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,188,565.00	4,188,565.00	
გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (UNFAO)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,232,369.30	2,232,369.30	
სლოვაკეთი	1,578,916.93	0.00	0.00	0.00	0.00	24,454.29	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	171,213.00	1,820,741.09	
ბულგარეთი	0.00	984,581.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	539,151.31	1,523,732.47	
IOI განვითარების ფონდი (IOF)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	982,825.00	982,825.00	
გაეროს ქალთა ორგანიზაცია (UN Women)	0.00	968,476.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	968,476.30	
ლატვია	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	441,101.92	441,101.92	
ლატვია	36,756.00	209,040.95	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	192,138.00	437,934.95	
NAFO	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	419,331.75	419,331.75	
გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP)	0.00	392,055.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	392,055.00	
გაეროს სამრეწველო განვითარების ორგანიზაცია (UNIDO)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	305,793.00	305,793.00	
ევროპული თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია (OECD)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	101,931.00	101,931.00	
ჯამი	547,822,012.02	2,008,917,954.17	239,101,580.75	8,493,051.44	2,230,943,200.00	5,729,921,548.19	9,336,060,662.00	17,217.00	2,201,000.00	366,540.50	206,633,706.60	238,872.00	3,136,993.99	1,207,260,360.78	21,521,114,699.44			

მიმდინარე დახმარება დონორებისა და თემატური ჯგუფების მიხედვით

დონორი	ეკონომიკური ზრდა	ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება	სოციალური კეთილდღეობა	დემოკრატიული მმართველობა	აღამიანური კაპიტალის განვითარება	კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება	სხვა	ჯამი
EU ინსტიტუტები	4,237,004,098.75 ლ	877,467,690.11 ლ	432,342,754.72 ლ	439,300,799.07 ლ	117,865,827.82 ლ	228,786,496.68 ლ	25,673,891.20 ლ	6,358,441,558.35 ლ
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	4,217,042,173.00 ლ	977,565,725.00 ლ	44,664,000.00 ლ	4,281,420.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	5,243,553,318.00 ლ
გერმანია	79,717,304.68 ლ	2,196,219,789.83 ლ	5,164,081.20 ლ	37,426,517.57 ლ	87,957,632.64 ლ	10,616,116.60 ლ	48,792,050.00 ლ	2,465,893,492.51 ლ
მსოფლიო ბანკი	1,012,723,909.61 ლ	462,749,170.00 ლ	280,262,580.50 ლ	1,100,414.77 ლ	294,815,622.98 ლ	- ლ	5,507,205.00 ლ	2,057,158,902.86 ლ
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	1,577,940,000.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	1,577,940,000.00 ლ
ამერიკის შეერთებული შტატები	247,794,141.60 ლ	39,828,330.16 ლ	22,465,324.29 ლ	294,616,135.41 ლ	229,994,104.36 ლ	82,053,949.78 ლ	5,717,600.00 ლ	922,469,585.60 ლ
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	375,847,106.00 ლ	238,701,796.00 ლ	65,179,430.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	679,728,332.00 ლ
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	544,740,930.00 ლ	60,745,100.00 ლ	8,070,000.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	13,768,560.00 ლ	627,324,590.00 ლ
საფრანგეთი	- ლ	194,559,300.00 ლ	125,541,048.49 ლ	13,591.52 ლ	674,404.18 ლ	7,427.28 ლ	- ლ	320,795,771.47 ლ
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	278,160,000.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	278,160,000.00 ლ
შვედეთი	23,159,090.00 ლ	69,073,153.93 ლ	18,500,000.00 ლ	49,279,240.00 ლ	9,454,000.00 ლ	37,981,957.20 ლ	62,775.00 ლ	207,510,216.13 ლ
ავსტრია	131,203,725.23 ლ	24,914,901.29 ლ	2,561,596.50 ლ	4,660,856.47 ლ	4,219,345.30 ლ	592,488.78 ლ	- ლ	168,152,913.57 ლ
შვეიცარია	55,472,882.40 ლ	16,802,000.00 ლ	1,842,800.00 ლ	23,669,110.00 ლ	4,079,446.46 ლ	- ლ	- ლ	101,866,238.86 ლ
იაპონია	97,394,250.53 ლ	588,240.04 ლ	648,231.38 ლ	1,139,586.24 ლ	746,703.72 ლ	- ლ	915,512.99 ლ	101,432,524.90 ლ
დანია	11,520,000.00 ლ	32,050,700.00 ლ	7,575,000.00 ლ	20,760,000.00 ლ	- ლ	12,400,000.00 ლ	- ლ	84,305,700.00 ლ
ნორვეგია	9,707,935.00 ლ	11,607,819.41 ლ	- ლ	9,684,858.77 ლ	16,615,800.00 ლ	36,225,667.82 ლ	62,775.00 ლ	83,904,856.00 ლ
გლობალური ფონდი	- ლ	- ლ	57,778,787.03 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	57,778,787.03 ლ
გაერთიანებული სამეფო	4,774,469.65 ლ	- ლ	- ლ	30,123,881.14 ლ	9,890,008.00 ლ	- ლ	- ლ	44,788,358.79 ლ
გაეროს ბავშვთა ფონდი (UNICEF)	- ლ	- ლ	14,294,185.76 ლ	6,975,422.52 ლ	2,505,612.37 ლ	392,055.00 ლ	- ლ	24,167,275.65 ლ
ჩეხეთის რესპუბლიკა	4,301,128.60 ლ	2,090,306.35 ლ	12,225,368.43 ლ	2,553,057.45 ლ	- ლ	- ლ	99,800.25 ლ	21,269,661.08 ლ
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	139,350.00 ლ	19,495,357.38 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	19,634,707.38 ლ

ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ 2019

ნიდერლანდები	749,066.21 ლ	- ლ	126,913.92 ლ	4,315,995.00 ლ	874,388.49 ლ	4,739,548.00 ლ	- ლ	10,805,911.62 ლ
ევროპის საბჭო (CoE)	- ლ	- ლ	- ლ	2,726,647.36 ლ	- ლ	5,983,065.00 ლ	152,500.00 ლ	8,862,212.36 ლ
გაეროს მოსახლეობის ფონდი (UNFPA)	- ლ	- ლ	7,189,800.00 ლ	- ლ	- ლ	945,698.36 ლ	- ლ	8,135,498.36 ლ
პოლონეთი	691,969.55 ლ	- ლ	401,515.50 ლ	- ლ	1,863,944.30 ლ	1,390,180.00 ლ	3,068,722.91 ლ	7,416,332.26 ლ
თურქეთი	1,221,423.39 ლ	- ლ	4,933,876.03 ლ	- ლ	506,263.76 ლ	149,265.00 ლ	573,586.34 ლ	7,384,414.52 ლ
ესტონეთი	1,597,132.88 ლ	- ლ	- ლ	453,973.77 ლ	3,237,694.18 ლ	1,853,512.52 ლ	- ლ	7,142,313.35 ლ
იტალია	- ლ	6,060,000.00 ლ	151,530.00 ლ	- ლ	286,170.00 ლ	- ლ	- ლ	6,497,700.00 ლ
გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარიატი (UNHCR)	1,984,806.00 ლ	- ლ	1,003,284.00 ლ	43,723.00 ლ	- ლ	1,728,121.00 ლ	18,736.00 ლ	4,778,670.00 ლ
ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია (WHO)	- ლ	- ლ	4,188,565.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	4,188,565.00 ლ
გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (UNFAO)	948,671.30 ლ	1,283,698.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	2,232,369.30 ლ
სლოვაკეთი	673,828.51 ლ	582,252.35 ლ	177,279.87 ლ	176,354.96 ლ	32,900.00 ლ	129,363.00 ლ	48,762.41 ლ	1,820,741.09 ლ
ბულგარეთი	327,111.31 ლ	- ლ	190,758.55 ლ	383,074.57 ლ	315,320.79 ლ	149,265.00 ლ	158,202.25 ლ	1,523,732.47 ლ
IOM განვითარების ფონდი (IDF)	- ლ	- ლ	581,920.00 ლ	400,905.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	982,825.00 ლ
გაეროს ქალთა ორგანიზაცია (UN Women)	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	968,476.30 ლ	- ლ	968,476.30 ლ
ლატვია	- ლ	142,384.52 ლ	- ლ	96,628.40 ლ	- ლ	139,314.00 ლ	62,775.00 ლ	441,101.92 ლ
ლიეტუვა	55,966.14 ლ	116,472.12 ლ	- ლ	73,358.69 ლ	- ლ	129,363.00 ლ	62,775.00 ლ	437,934.95 ლ
NATO	- ლ	- ლ	- ლ	419,331.75 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	419,331.75 ლ
გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP)	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	392,055.00 ლ	- ლ	392,055.00 ლ
გაეროს სამრეწველო განვითარების პროგრამა (UNIDO)	- ლ	305,793.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	305,793.00 ლ
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია (OECD)	- ლ	101,931.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	101,931.00 ლ
ჯამი	12,916,892,470.34 ლ	5,233,051,910.48 ლ	1,118,060,631.17 ლ	934,674,883.43 ლ	785,935,189.36 ლ	427,753,385.32 ლ	104,746,229.35 ლ	21,521,114,699.44 ლ

საგარეო საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ 2019

მიმდინარე დახმარების მოცულობა OECD სექტორებისა და დონორების მიხედვით ეკონომიკური ზრდის მიმართულებაში

დონორი	საგზაო / სარკინიგზო ტრანსპორტი	კერძო სექტორის განვითარება	სოფლის მეურნეობის განვითარება	კომუნიკაციების განვითარება	პოლიტიკის განვითარება	ვაჭრობის განვითარება	ჯამი
EU ინსტიტუტები	3,276,009,028.19 ლ	889,682,158.90 ლ	16,816,234.49 ლ	4,635,660.40 ლ	1,010,210.87 ლ	48,850,805.90 ლ	4,237,004,098.75 ლ
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	4,212,249,325.00 ლ	4,792,848.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	4,217,042,173.00 ლ
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	- ლ	1,577,940,000.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	1,577,940,000.00 ლ
მსოფლიო ბანკი	807,824,000.00 ლ	28,224,319.61 ლ	122,256,640.00 ლ	- ლ	54,418,950.00 ლ	- ლ	1,012,723,909.61 ლ
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	67,977,900.00 ლ	236,335,200.00 ლ	37,559,530.00 ლ	172,660,280.00 ლ	30,208,020.00 ლ	- ლ	544,740,930.00 ლ
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	- ლ	374,024,186.00 ლ	1,822,920.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	375,847,106.00 ლ
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	278,160,000.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	278,160,000.00 ლ
ამერიკის შეერთებული შტატები	820,320.00 ლ	129,240,091.57 ლ	117,733,730.03 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	247,794,141.60 ლ
ავსტრია	- ლ	105,849,819.66 ლ	25,353,905.57 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	131,203,725.23 ლ
იაპონია	95,930,325.84 ლ	207,200.00 ლ	1,245,059.69 ლ	- ლ	11,665.00 ლ	- ლ	97,394,250.53 ლ
გერმანია	- ლ	47,499,735.79 ლ	32,217,568.89 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	79,717,304.68 ლ
შვეიცარია	- ლ	1,231,800.00 ლ	54,241,082.40 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	55,472,882.40 ლ
შვედეთი	- ლ	22,685,520.00 ლ	473,570.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	23,159,090.00 ლ
დანია	- ლ	- ლ	11,520,000.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	11,520,000.00 ლ
ნორვეგია	- ლ	- ლ	7,861,735.00 ლ	- ლ	- ლ	1,846,200.00 ლ	9,707,935.00 ლ
გაერთიანებული სამეფო	- ლ	3,322,606.75 ლ	- ლ	- ლ	1,451,862.90 ლ	- ლ	4,774,469.65 ლ
ჩეხეთის რესპუბლიკა	- ლ	75,797.70 ლ	3,783,555.57 ლ	- ლ	117,287.83 ლ	324,487.50 ლ	4,301,128.60 ლ
გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარიატი (UNHCR)	- ლ	- ლ	1,984,806.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	1,984,806.00 ლ
ესტონეთი	- ლ	907,657.67 ლ	- ლ	689,475.21 ლ	- ლ	- ლ	1,597,132.88 ლ
თურქეთი	- ლ	854,732.65 ლ	366,690.74 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	1,221,423.39 ლ
გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (UNFAO)	- ლ	- ლ	948,671.30 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	948,671.30 ლ
ნიდერლანდები	- ლ	- ლ	524,490.21 ლ	- ლ	- ლ	224,576.00 ლ	749,066.21 ლ
პოლონეთი	- ლ	284,000.00 ლ	- ლ	- ლ	407,969.55 ლ	- ლ	691,969.55 ლ
სლოვაკეთი	- ლ	321,068.28 ლ	333,350.99 ლ	- ლ	- ლ	19,409.24 ლ	673,828.51 ლ
ბულგარეთი	- ლ	- ლ	327,111.31 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	327,111.31 ლ
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	- ლ	- ლ	139,350.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	139,350.00 ლ
ლიეტუვა	- ლ	- ლ	19,210.14 ლ	- ლ	- ლ	36,756.00 ლ	55,966.14 ლ
ჯამი	8,738,970,899.03 ლ	3,423,478,742.58 ლ	437,529,212.32 ლ	177,985,415.61 ლ	87,625,966.15 ლ	51,302,234.64 ლ	12,916,892,470.34 ლ

მიმდინარე დახმარების მოცულობა OECD სექტორებისა და დონორების მიხედვით
ეროვნული რესურსების მდგრადი განვითარების მიმართულებაში

დონორი	ენერგეტიკული პოლიტიკა და ელექტროენერჯის წარმოება	წყალმომარაგება და სანიტარია	გარემოს დაცვა	ნარჩენების მართვა / განაწილება	ჯამი
გერმანია	1,554,682,427.07 ლ	328,962,000.00 ლ	169,051,362.76 ლ	143,524,000.00 ლ	2,196,219,789.83 ლ
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	1,714,300.00 ლ	975,851,425.00 ლ	- ლ	- ლ	977,565,725.00 ლ
EU ინსტიტუტები	238,033,094.79 ლ	575,501,625.00 ლ	18,658,498.59 ლ	45,274,471.73 ლ	877,467,690.11 ლ
მსოფლიო ბანკი	442,157,029.00 ლ	- ლ	3,947,331.00 ლ	16,644,810.00 ლ	462,749,170.00 ლ
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	238,701,796.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	238,701,796.00 ლ
საფრანგეთი	194,559,300.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	194,559,300.00 ლ
შვედეთი	- ლ	20,104,000.00 ლ	44,137,981.00 ლ	4,831,172.93 ლ	69,073,153.93 ლ
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	23,557,560.00 ლ	- ლ	- ლ	37,187,540.00 ლ	60,745,100.00 ლ
ამერიკის შეერთებული შტატები	22,257,707.46 ლ	4,376,369.93 ლ	4,728,320.00 ლ	8,465,932.77 ლ	39,828,330.16 ლ
დანია	32,050,700.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	32,050,700.00 ლ
ავსტრია	19,252,551.29 ლ	- ლ	5,662,350.00 ლ	- ლ	24,914,901.29 ლ
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	- ლ	- ლ	10,055,053.38 ლ	9,440,304.00 ლ	19,495,357.38 ლ
შვეიცარია	- ლ	- ლ	16,802,000.00 ლ	- ლ	16,802,000.00 ლ
ნორვეგია	11,607,819.41 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	11,607,819.41 ლ
იტალია	- ლ	- ლ	- ლ	6,060,000.00 ლ	6,060,000.00 ლ
ჩეხეთის რესპუბლიკა	20,570.00 ლ	128,040.00 ლ	1,941,696.35 ლ	- ლ	2,090,306.35 ლ
გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (UNFAO)	- ლ	- ლ	1,283,698.00 ლ	- ლ	1,283,698.00 ლ
იაპონია	192,615.61 ლ	215,834.96 ლ	- ლ	179,789.47 ლ	588,240.04 ლ
სლოვაკეთი	26,747.63 ლ	527,170.38 ლ	28,334.33 ლ	- ლ	582,252.35 ლ
გაეროს სამრეწველო განვითარების პროგრამა (UNIDO)	- ლ	- ლ	305,793.00 ლ	- ლ	305,793.00 ლ
ლატვია	- ლ	- ლ	142,384.52 ლ	- ლ	142,384.52 ლ
ლიეტუვა	61,793.82 ლ	- ლ	54,678.30 ლ	- ლ	116,472.12 ლ
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია (OECD)	- ლ	- ლ	101,931.00 ლ	- ლ	101,931.00 ლ
ჯამი	2,778,876,012.08 ლ	1,905,666,465.27 ლ	276,901,412.23 ლ	271,608,020.90 ლ	5,233,051,910.48 ლ

ანგარიში საქართველოში საბაზო დანახარების შესახებ 2019

ლიეტუვა	- ლ	26,192.88 ლ	209,080.20 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	235,273.08 ლ	
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	- ლ	- ლ	156,805.00 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	156,805.00 ლ	
ბულგარეთი	- ლ	- ლ	143,163.86 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	143,163.86 ლ	
გეროს ქალთა ორგანიზაცია (UN Women)	- ლ	- ლ	41,104.54 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	41,104.54 ლ	
იაპონია	- ლ	- ლ	15,553.80 ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	15,553.80 ლ	
ნორვეგია	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	
შვედეთი	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	
შვეიცარია	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	- ლ	
ჯამი		202,913,148.81 ლ	99,273,473.48 ლ	227,451,116.61 ლ	42,517,811.68 ლ	766,914,380.00 ლ	320,080,290.23 ლ	667,693,780.25 ლ	76,555.00 ლ	39,190,948.25 ლ	168,972.24 ლ	147,717.68 ლ	2,366,428,194.23 ლ

ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ 2019